Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

◆ № 49 (549) ◆ Середа, 17 березня 1993 року ◆ Ціна 15 крб.

У Президії Верховної Ради України

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 15 березня під головуванням І. С. Плюща, обговорено питання організації подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний графік розгляду питань на пленарних засіданнях протягом тижня.

Обговорено стан підготовки до розгляду на сесії питання про хід виконання постанови Верховної Ради «Про соціально-економічне становище в Україні та заходи щодо його стабілізації, соціального захисту населення, вдосконалення роботи Верховної Ради України в умовах, які склалися». Розглянуто попередньо проекти законів про посилення кримінальної відповідальності за деякі злочини проти держави, про систему науково-технічної інформації, про біженців, про державні органи реєстрації актів громадянського стану, які будуть обговорюватись на пленарних засіданнях.

Президія схвалила Декларацію про створення Парламентської асамблеї Чорноморського економічного співробітництва, парафовану Головою Верховної Ради України І. С. Плющем у Стамбулі 26 лютого 1993 року.

Схвалено договір про співробітництво Президії Верховної Ради України і Дослідницької служби Конгресу США, який був укладений в результаті двосторонніх зустрічей і переговорів представницьких делегацій.

Президія розглянула також інші питання державного життя України.

Прес-центр Верховної Ради України.

Є РОЗУМІННЯ, Є Й БАЖАННЯ

Учора Голова Верховної Ради України Іван Плющ прийняв заступника міністра закордонних справ Ісламської Республіки Іран Махмуда Ваезі, який перебуває в Києві з офіційним візитом.

На зустрічі обговорювалися питання співробітництва між Україною та Іраном, зокрема в галузі енергетики та в інших сферах народного господарства. Йшлося також про необхідність налагодження міжпарламентських контактів.

«Нині одне з найважливіших завдань української економіки — знайти можливість вийти на світовий ринок енергоносіїв, — зазначив під час бесіди Іван Плющ. А це неможливо зробити, якщо бути прив'язаним лише до одного джерела їх постачання, мається на увазі до Росії, яка в будь-який момент може використати цей чинник як силовий важіль впливу на Україну».

Глава українського парламенту подякував керівництву Ірану в особі пана Ваезі за прагнення допомогти нашій молодій державі стабілізувати економіку. І. Плющ висловив також бажання всіляко сприяти поглибленню і розширенню парламентських зв'язків між Україною та Іраном.

Зарубіжний гість зі свого боку наголосив на добрих перспективах розвитку двосторонніх відносин. М. Ваезі передав Голові Верховної Ради України запрошення від Голови Зборів Ісламської ради (парламенту) Ірану пана Алі Акбара Натек-Нурі відвідати його країну у першій половині травня з офіційним візитом.

Леонід Кравчук прийняв посла Франції

15 березня Президент України Леонід Кравчук прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Франція Мішеля-Іва Пєсіка на його прохання. У ході відвертої розмови було обговорено комплекс питань, що стосуються розвитку українсько-французьких відносин, а також ряд проблем міжнародного життя.

У КАБІНЕТІ міністрів відбулася зустріч віце-прем'єр-міністра України В. М. Пинзеника з головою правління широко відомої в Європі організації по незалежних випробуваннях товарів та послуг «Штіфтунг Варентест» (ФРН) паном Роландом Хюттенрахом, який перебуває в Україні з робочим візитом, приуроченим до Міжнародного дня права споживачів.

Було розглянуто широке коло питань про співробітництво «Штіфтунг Варентест» з відповідними організаціями України.

У зустрічі взяв участь голова Держкомітету України у справах захисту прав споживачів В. К. Єрмаков.

В УЖГОРОДІ відбулися урочисті збори з нагоди 54-річчя Карпатської України, яку називають першим паростком української державності на Закарпатті. Молоду державу, яка проголосила свою незалежність у березні 1939 року, незабаром окупувала фашистська Угорщина. В боях загинули тисячі захисників — закарпатців, галичан, наддніпрянців.

ЗАСІДАННЯ РАДИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Як повідомила прес-служба Президента України, 15 березня під головуванням Л. М. Кравчука відбулося засідання Ради оборони України. Були розглянуті питання здійснення військової реформи, а також проблеми, пов'язані з набуттям Україною без'ядерного статусу.

З обговорених питань прийнято відповідні рішення.

Для розвитку Республіки Крим

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову про заходи щодо стабілізації економіки Республіки Крим у 1993 році. Розроблено ці заходи Радою Міністрів Республіки Крим разом з міністерствами і відомствами України. Для фінансування їх в Державному бюджеті нашої країни будуть передбачені кошти в обсязі 57 мільярдів карбованців. Значну частку з них планується виділити для розвитку агропромислового комплексу Республіки Крим.

Постановою передбачено також розширення прав Республіки Крим у зовнішньоекономічній, банківській діяльності.

— Хліб і люди —

Своєчасна пересторога

Вчені попереджають: посуха минулих років загрожує «спалити» майбутні врожаї...

Із наближенням посівної все тривожнішими стають повідомлення з хліборобських колективів, сільської глибинки. А це вже і всесвітньовідомий Миронівський науково-дослідний інститут селекції і насінництва пшениці імені В. Ремесла заявив сьогодні серйозну пересторогу: треба невідкладно створювати резервний насіннєвий фонд держави, оскільки «серія» останніх посушливих років здатна під корінь підрубати і саме насінництво, і всю рослинницьку галузь. Простіше кажучи, на якомусь там році незалежності свого хліба не матимемо.

І одразу ж на світ з'явився аргумент: от колись було! Мовляв, якщо траплялася засуха в одному місці — виручали інші райони. Отут і варто, очевидно, нагадати, що Миронівський інститут своїми науковими розробками і новими сортами забезпечував мало не півсвіту, не говорячи вже про колишній Союз. Виведені тут пшениці дають 100-центнерні і вищі врожаї. В Європі. У нас (при багатющих землях!) цей потенціал не використовувався і наполовину. Ось така арифметика із генетикою. Те, що вдавалося створити талановитим селекціонерам, втрачалося, давало дуже мало користі лише з цієї причини, що не було раніше в нас господаря ні на землі, ні в державі. Чи є тепер?

...Б'ють тривогу науковці. І питання це ще серйозніше, ніж пальне, запчастини...

НА ЗНІМКАХ: наукові співробітники відділу селекції пшениці Микола Чебанов і Галина Лебедєва; в інституті сівалки вже готові до роботи.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Посилки в країни СНД

Кабінет Міністрів прийняв рішення тимчасово на 1993 рік дозволити пересилку в поштових посилках продуктів харчування в країни СНД на адресу приватних осіб у військових частинах, учбових закладах, дитячих будинках, інтернатах, будинках для інвалідів та престарілих, прямих родичів, а саме:

1. Продукти харчування домашнього приготування (печиво, варення, джеми, сушки, сало, копчені ковбаси, мед, тверді молочні продукти, олія, консервовані овочі і фрукти) — по 2 кг;

2. Продукти харчування промислового виробництва:

— консерви рибні, м'ясні, молочні — 2 банки;

— цукерки і карамель — 1 кг;

— хлібобулочні вироби сухі (печиво, сухарі, пряники, кекси) — 1 кг;

— чай, кава, кавові напої — 1 банка.

Відповідні вказівки дано всім підприємствам зв'язку України.

— Читайте в номері —

Парламентська хроніка

МОГУТНЬО СТРУШУЄМО ПОВІТРЯ

Ранкове засідання 16 березня

За дві години пленарного засідання 16 березня Верховною Радою не було прийнято жодного закону чи іншого документа. Більше того, вони навіть не виносились на обговорення.

Увесь цей час був «з'їдений» дискусіями навколо порядку денного сесії на нинішній тиждень, легким покусуванням один одного різних політичних сил і парламентських фракцій.

Заздалегідь прошу вибачити за дещо полегшений стиль викладу цих подій, але не можу стриматися від кількох запитань. Перше. Позавчора на засіданні Президії Верховної Ради теж ледь не дві години точилися суперечки навколо цих же питань, тобто формування порядку денного, і там могли висловитися з цього приводу всі, хто цього хотів. Справді, депутати Ягоферов, Марченко та інші не раз і не два виступали з довгими промовами, випробовуючи терпіння Голови і присутніх. Як це не дивно, але й на сесії вони, абсолютно повторюючи сказане позавчора, не раз завойовували мікрофон. Невже окремі депутати щиро вірять, що їхні безкінечні виступи з приводу і без усякого приводу з трибуни, з мікрофоном і без мікрофона люди ототожнюють зі справжньою активною роботою у законодавчому органі?

Друге. Чи доживемо ми до того щасливого часу, коли народні депутати перед кожним пленарним засіданням усі свої пропозиції щодо порядку денного укладуть у Комісіях чи хай уже на Президії, а сесійні засідання одразу після відкриття будуть присвячені прийняттям законів, без яких задихається наше суспільство?

Безперечно, окремі виступи депутатів на ранковому засіданні були пронизані щирим болем за негаразди в нашій економіці, зокрема, ситуацію, яка склалася на селі перед хліборобською весною. Але знову-таки ці ж самі думки звучали і на засіданні Президії Верховної Ради. То чи не краще замість методичного струшування повітря на цьому ж двогодинному, на мій погляд, безплідному засіданні прийняти певні документи, які б реально вплинули на ситуацію в нашому господарстві?

І ще одне. Останнім часом з боку окремих депутатів стало модним нападати на керманичів сесії. І це, очевидно, дещо похитнуло їхню рішучість не допускати політичних, як правило, пустопорожніх баталій під сонячним склепінням Верховної Ради. Але чому все-таки не ввести в практику, як це робиться в інших цивілізованих парламентах, відводити на дискусію щодо «утрясання» порядку денного, не більше, скажімо, п'ятнадцяти хвилин враховуючи те, що всі думки, як уже говорилося, можна викласти раніше, економлячи кожну хвилину дорогоцінного сесійного часу?

Немає тижня, щоб народні депутати України не ремствували на, м'яко кажучи, невисоку ефективність роботи Верховної Ради. І немає дня, щоб вони самі не забирали час на велелюдні ораторські вправи. То, може, все-таки вистачить сил у Голови Верховної Ради і його заступників спрямувати всю енергію народних обранців на мирні цілі?

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ, парламентський оглядач.

Інтерв'ю в кулуарах

Володимир МАКЕЄНКО: Новий робочий тиждень пленарних засідань у Верховній Раді: нам запропонували другорядні питання. Я розумію, що це не від доброго життя. Першочергові питання — бюджет, забезпечення нафтопродуктами, перш за все, села.

— Але ж це скоріше справа уряду?

— Так. Але кажу я про це тому, що говорив три місяці тому, і не лише у Верховній Раді — у пресі були мої виступи. Так от, я попереджував, чим це закінчиться: зривом посівної. Вважаю, до такого стану ми дійшли тому, що до проблеми підійшли негнучко...

— Проблему не просто негнучко — зовсім ніяк не вирішували...

— Так. Треба було сюди залучити будь-яку нафту: офіційно квотовану, комерційну. Для цього було багато можливостей. Я займався цими питаннями, тому знаю, про що говорю. Не треба було воювати з якимись привидами. Є у мене відомості, що справу зрушено з мертвої точки, але я пропонував це ще у грудні.

Леопольд ТАБУРЯНСЬКИЙ: Вважаю, графік, який нам запропонували і який ми розглядали і обговорювали дві години, не що інше, як мораль, за якою криються справжні наміри Л. Кравчука, І. Плюща та інших. Ми, депутати, в більшості займаємося не тими питаннями, які необхідні. Не займаємося в широкому розумінні економікою. Йдуть ігрища.

— Ваша партія потрапила до списку організацій, які не пройшли перереєстрацію у Мінюсті.

— Вперше це чую від вас. Якщо Народну партію не перереєстрували — тим гірше для того, хто це зробив. Якщо НПУ спромоглася висунути одного з шести кандидатів у Президенти, це про щось говорить. Ця партія з першого дня свого існування підтримує підприємництво, приватизацію, роздержавлення, створення фермерських господарств — одним словом, сприяє тому, щоб в Україні були не люмпени, а підприємці — як в місті, так і на селі, сприяє створенню держави через працю на себе — я за таку державу. І реєстрація — це чиста формальність

— Але ж вам можуть закрити банківські рахунки?

— Вперше про це чую. Якщо міністр це сказав, хай залишається на його совісті. Ми, члени НПУ, не будемо користуватися чутками чиновників. Не зареєстрували — не треба...

Взяв інтерв'ю Костянтин ПАРИШКУРА.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Напередодні пленарних засідань Верховної Ради народні депутати працювали в комісіях.

15 березня відбулося засідання **Комісії з питань народної освіти і науки.** Депутати обговорили концепцію мовної освіти в Україні та деякі законопроекти, що виноситимуться на розгляд сесії. Було розглянуто також питання про додержання в Сумській області Закону «Про освіту» в частині організації роботи сільських загальноосвітніх шкіл та вироблено відповідні рекомендації.

У Комісії з питань гласності і засобів масової інформації завершилася дводенна зустріч з представниками міжнародної організації професіоналів у галузі телебачення і радіо «Трансатлантичний діалог Європейського мовлення». Її учасники обмінялися думками з питань законодавчого регулювання діяльності державних та комерційних телерадіоорганізацій.

Після тижневого вивчення на місцях питань управління заповідниками та національними природними парками у світлі Закону «Про природно-заповідний фонд України» члени **Комісії у питаннях екології та раціонального природокористування** проаналізували одержані матеріали. Для поліпшення стану справ вирішено підготувати необхідні пропозиції та рекомендації з тим, щоб представити їх на розгляд Верховної Ради.

Комісія з питань правопорядку та боротьби із злочинністю готувала до другого читання проект Закону про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України щодо удосконалення попереднього розслідування.

Члени **Комісії з питань оборони і державної безпеки** на черговому засіданні заслухали інформацію заступника голови Комісії Павла Мисника та народного депутата Генріха Алтуняна про участь у семінарі Північноатлантичної асамблеї, а також узагальнили матеріали зустрічей з зарубіжними делегаціями та працівниками посольств іноземних держав минулого тижня.

Прес-центр Верховної Ради України.

МОЖЛИВОСТІ У НАС КРАЩІ

Учора члени Комісії Верховної Ради з питань правопорядку і боротьби із злочинністю зустрілися з делегацією МВС Польщі на чолі з міністром внутрішніх справ Анджеєм Мільчановським. Голова Комісії Ярослав Кондратьєв та голова Комісії у питаннях законодавства і законності Олександр Коцюба розповіли про законотворчу діяльність Верховної Ради, спрямовану на боротьбу із злочинністю, висловили пропозиції щодо зміцнення зв'язків правоохоронних органів обох країн. Пан Анджей Мільчановський та Головний Комендант польської поліції інспектор Зенон Смолярек у свою чергу коротко познайомили присутніх із криміногенною ситуацією у Польщі, зазначили, що їхні українські колеги мають кращі можливості для профілактики злочинності і боротьби з нею. Йшлося на зустрічі і про ті можливості, які відкриває перед органами внутрішніх справ обох країн договір про їхнє співробітництво, що його було підписано 12 березня.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про міжнародний симпозіум «Здійснення реформ у сільськогосподарській економіці країн СНД і Східної Європи при переході до ринкових відносин»

1. Підтримати ініціативу Міжнародної асоціації економістів-аграрників, Міністерства сільського господарства і продовольства України, Української академії аграрних наук, Інституту аграрної економіки щодо проведення 10—15 жовтня 1993 року в місті Києві (Інститут аграрної економіки) міжнародного симпозіуму «Здійснення реформ у сільськогосподарській економіці країн СНД і Східної Європи при переході до ринкових відносин» з метою узагальнення і вивчення міжнародного досвіду проведення аграрних реформ в умовах формування ринкової економіки.

2. Кабінету міністрів України забезпечити фінансування витрат на проведення міжнародного симпозіуму та публікацію його матеріалів.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ, 12 березня 1993 року.

ПІДТРИМАЛИ ПІДПРИЄМНИЦТВО, ПРЕСУ, КОМПЕНСУВАЛИ ВТРАТИ...

Відбулося чергове засідання Кабінету міністрів

На ньому прийнято кілька важливих документів. Зокрема, Програму державної підтримки підприємництва в Україні. Підприємництво — найважливіший елемент недержавного сектора економіки. Нині в республіці зареєстровано близько 100 тисяч малих підприємств, 1400 СП, 14 тисяч фермерських господарств, більш як 40 тисяч кооперативів, 80 бірж, понад 140 комерційних банків.

Програма дасть змогу прискорити реалізацію державної політики щодо підтримки і захисту підприємництва, сприятиме створенню правових і організаційно-економічних умов для розвитку та формування механізму державного регулювання і координації підприємницької діяльності. Значне місце у вказаному документі відведено стимулюванню підприємництва у пріоритетних галузях народного господарства.

Закон «Про підприємства в Україні» не враховує те, що специфіка роботи державних підприємств транспорту і дорожнього господарства вимагає централізованої системи управління. Це створює передумови розірвання технологічних зв'язків, загрожує розпадом існуючих об'єднань транспорту та дорожнього господарства. Тож прийнятий на засіданні Декрет «Про об'єднання державних підприємств транспорту і дорожнього господарства» зліквідовує цей пробіл. Тепер об'єднання транспортників (за винятком залізниць) буде функціонувати як єдина господарська структура.

Особливий інтерес у населення викличе Декрет «Про компенсацію громадянам України втрат від знецінення заощаджень в установах Укрдержстраху». Згідно з Декретом передбачається провести компенсаційні виплати, збільшивши суми внесків за станом на 2 січня 1992 року на 200 відсотків за кожним договором страхування.

На цьому ж засіданні були прийняті Декрети «Про податок на промисел», «Про довірчі товариства» — фінансові посередники, які здійснюють представницьку діяльність з приватизаційними та іншими цінними паперами. Ще один важливий документ — Концепція Національної програми ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціального захисту громадян на 1993—1995 роки і період до 2000 року.

У Концепції, зокрема, передбачено такі напрямки: обмеження дози опромінення та поліпшення стану здоров'я громадян; зменшення радіаційного впливу зони відчуження, зруйнованого блоку і забруднених територій; соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок катастрофи; розвиток наукової бази для здійснення заходів, спрямованих на зменшення впливу катастрофи тощо.

Найжвавіше обговорювалися питання про підтримку преси, творчих спілок та книговидавничої справи. Колегам по перу хочу повідомити, що Кабінет міністрів погодився з пропозицією журналістів про створення фонду «Незалежна преса України» і виділив для нього 500 мільйонів карбованців.

На засіданні Кабінету міністрів було прийнято й ряд інших важливих документів.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Економіка

ЯК ЗАХИЩАТИ ОРЕНДУ?

Останнім часом посилюється наступ на оренду. Уряд готує декрети, які її просто знищать. При цьому нехтують позицію Спілки орендарів і підприємців України (СОПУ).

Проте, поки готують декрети, орендарі на місцях вже зазнають утисків. Утім, віце-прем'єр В. Пинзеник розіслав телеграму, де роз'яснив, що орендодавці можуть розривати договори про оренду тільки через суд. Та чи відомо на місцях про цю телеграму?

Про це йшлося 15 березня на розширеному засіданні президентської ради СОПУ. А головним питанням на засіданні було — чи треба, протидіючи наступові на оренду, скликати з'їзд СОПУ?

Думки розійшлися. Одні члени ради переконані, що треба не лише зібрати з'їзд, а й заявити, нарешті, про себе, як про політичну партію. Інші заперечували, вважаючи орендний рух за такий різнобарвний, що ані єдиного фронту, ані партії не вдасться організувати. Тож і з'їзд скликати не варто. Не слід покладати великих надій і на перший Всеукраїнський з'їзд підприємців, який відбудеться 29 березня. А щоб надалі Спілка підприємців і промисловців України не виступала від імені СОПУ, на засіданні вирішили, що СОПУ має вийти з її складу.

Пропонували й інші законні заходи для захисту оренди. Щодо з'їзду, то остаточне рішення — за президентом СОПУ.

Олексій БРЕУС.

Стрийщина має стійку репутацію чи не найреволюційнішого регіону в області. Свого часу тут уперше підняли синьо-жовтий прапор, ще 1988 року почав діяти дискусійний клуб «Аргумент», на засіданнях якого йшла мова про майбутнє України. Згодом Демократичний блок виступив єдиним фронтом проти тоталітарного режиму і здобув перемогу на виборах. Революціонери залишилися ті ж самі, ідеї розбудови незалежної України теж не змінилися, та блоку вже немає. Натомість раз у раз стикаємося з блокуванням частиною населення органів влади. Іноді революційні настрої обертаються таким волюнтаризмом у поводженні окремих громадян, що це «демократичне» волевиявлення ставить під сумнів цивілізованість нашого суспільства. Днями влетіла до мого кабінету літня жіночка, в якої були якісь побутові проблеми, й заволала що є сили: «Сволота, фашисти, гірші від комуністів». Проковтнув гірку пілюлю, що залишалося робити! Викликати міліціонерів, аби ті закликали до порядку стару людину!

Від революційних аргументів — до здорового глузду

Ради сьогодні і завтра

Та це ще «квіточки». А коли говорити про «ягідки», не можу не пригадати про конфлікт з незалежною телестудією «Український час». Спочатку ми допомогли їй стати на ноги, залучили спонсорів, а потім змушені були закрити студію за одностайної підтримки партій і громадських організацій, бо хлопці захопилися порнухою й кинули виклик геть усім. На знак протесту керівник студії Ю. Гелетко спочатку оголосив голодування, а трохи згодом заявив про... самоспалювання. Старші люди поставилися до цих намірів без співчуття («нехай палиться, як не має розуму»), та знайшлися й охочі до «видовища» — зібралися у зазначений час на площі й почали позирати на годинники. Депутатський корпус витримав цю психологічну атаку й не відступив від свого рішення. Театралізованого «самоспалювання» не сталося, та керівництву районної Ради довелося відсидіти до другої години ночі у своїх кабінетах, бо симпатики «революціонерів» заблокували вихід, а вдаватися до допомоги міліції ми не хотіли. Вважаю, що за найскладніших обставин маємо прагнути до толерантного діалогу, бо ніщо так не дискредитує владу, як зіткнення з населенням, навіть якщо влада має слушність на всі сто відсотків. Досягненню злагоди сприяє Координаційна рада, про яку хочу сказати зосібна.

Після сформування органів місцевої влади постало питання про співпрацю з політичними організаціями і товариствами демократичного спрямування. Певного досвіду такої співпраці у нас не було, а тому ми йшли шляхом спроб і експериментів. На жаль, в окремих випадках був запозичений досвід комуністичної партії. Деякі організації й партії розпочали боротьбу за «керівну і спрямовуючу роль»... Відбувалися збори партій, товариств, засідали секретаріати. На ці засідання запрошували представників виконавчих органів місцевої влади для заслуховування. Зрозуміло, що працювати під впливом такого «плюралізму» думок було досить важко.

Проаналізувавши програми партій та організацій, які в основному були однакові, адже в усіх єдина мета — побудова незалежної самостійної держави, ми дійшли висновку, що дрібні суперечки нікому користі не принесуть. Тому на нашу пропозицію було створено Комітет громадської злагоди, який згодом було переіменовано в Політичну раду, а тепер він називається Координаційною радою. Нині в Координаційну раду входять представники 19 громадських і політичних організацій, а також представник Президента і голова Ради народних депутатів.

Створення координаційного органу, на мою думку, принесло бажані результати. Така співпраця дає можливість чутливо реагувати на всі суспільні процеси. Згідно з регламентом роботи Координаційної ради всі її рішення мають рекомендаційний характер. Вона збирається раз на місяць. В екстремальних випадках або на пропозицію партій, організацій чи представників влади може збиратися частіше. На засіданнях обговорюємо найістотніші проблеми регіону. Питання, що їх виносять на засідання Координаційної ради, готують представники влади, громадські політичні організації.

Після схвалення, проблема вже не викликає гострої негативної реакції і критики з боку партій чи організацій і тої частини населення, що їх підтримує. Особливо важливою є координація позицій, коли обговорюємо ті чи інші непопулярні рішення.

У згаданій конфліктній ситуації зі студією «Український час» представники партій і організацій пішли з відповідними роз'ясненнями в трудові колективи й заручилися їхньою підтримкою.

Нині визріває конфронтація з районною організацією НРУ, яка добивається поділу Ради на міську й районну, бо місто, мовляв, втратило управління. Ми з цією точкою зору не згодні, бо ж об'єднана Рада дає змогу акумулювати і зусилля, і кошти. Отже, маємо ще один предмет для суперечок на Координаційній раді й шукатимемо разом розумного компромісного рішення.

Богдан ІВАНИКОВИЧ,
голова Стрийської районної Ради народних депутатів.
Львівська область.

У партіях і рухах

КОМУНІСТИ — ЗА НЕЗАЛЕЖНУ ДЕРЖАВУ

Як відомо, 6 березня 1993 року в Макіївці, що на Донеччині, відбулася всеукраїнська конференція комуністів України. Деякі подробиці цієї події погодилися висвітлити для читачів «ГУ» учасники конференції народні депутати України Олександр КОЦЮБА, Борис ОЛІЙНИК і Євген МАРМАЗОВ.

— Ходять чутки, що названа конференція в Макіївці виступала за відновлення КПУ в складі КПРС, яка виступатиме за відновлення Союзу РСР. Що ви можете сказати з цього приводу?

О. Коцюба: Справді, серед делегатів конференції була й така позиція: відновити КПУ як «бойовий загін КПРС». Але багато комуністів, кілька делегацій, присутні народні депутати України зробили все, щоб це питання звучало не так, а йшлося про законний конституційний шлях розвитку. Тобто про скасування незаконного, неконституційного рішення Президії Верховної Ради про заборону діяльності КПУ (щоб, по суті, реабілітувати тих людей, яких безвинно звинуватили, заборонивши партію) і про відновлення Компартії України на нових засадах, які відповідають законам суверенної України.

— Ідеться про відновлення КПУ чи про створення нової партії?

О. Коцюба: Говорилося й про створення нової КПУ, але ж ми не можемо відмовлятися від історії, від минулого, причому прекрасного минулого, де воно було таким. Де були помилки, так там сама партія почала їх виправляти, комуністи самі поставили питання про реабілітацію невинних жертв тощо. Але ж ми не можемо забути тих комуністів, які боролися за ідеї соціалізму — комунізму, які полягли в роки Великої Вітчизняної війни, які мучилися в застінках, які померли в 1933 році, які відбудовували всю цю Україну після війни.

Позбавити такого минулого комуністів, які стали сьогодні зовсім іншими,— це неправильно. Ми хочемо відновити добре минуле, зберегти гідність і честь людей, які служили цим ідеям. А партію будуватимемо на принципово нових засадах.

Є. Мармазов: Хотів би нагадати слова з рішення Президії: «Керівництво Компартії України своїми діями підтримало державний переворот і тим самим сприяло його здійсненню на території України». Але сьогодні вже є висновки Генеральної прокуратури і 25 обласних прокуратур України і прокуратури Росії про те, що жодна людина в Україні не причетна до так званого путчу. Отже, можна зробити висновок і про те, що злочинцями зробили мільйони членів партії, на неї вилили весь бруд, який тільки можна, її звинуватили у всьому. А навіщо, це теж усім зрозуміло. Щоб ліквідувати у нас в Україні соціалістичний лад і реанімувати капіталізм. Щоб ліквідувати радянське народовладдя, щоб не було справжнього плюралізму у відносинах між партіями.

І навіть після цього більшість комуністів залишилася на своїх позиціях і почала думати, як діяти далі, як об'єднуватися. Особливо активно пішли ці процеси після того, як Конституційний суд Росії скасував заборону на діяльність російської КП, як парламент Білорусі відновив діяльність КПБ. Почали створюватися в Україні різні комуністичні організації. Вони діють у різних напрямах, але ідея одна — відновити партію. Отже, всеукраїнська конференція зібралася для того, щоб виробити єдину стратегію дій комуністів України на етапі, коли ми доб'ємося скасування незаконного рішення Президії Верховної Ради.

На конференції ми переконали людей у тому, що в нас один шлях — домагатися скасування заборони на діяльність КПУ. Як наслідок, по-перше, прийнято рішення про створення організаційного комітету для координації дій комуністів щодо скасування цього рішення. По-друге, оргкомітет приєднується до роботи щодо скликання з'їзду комуністів України після того, як буде конституційно знято заборону. По-третє, прийнято звернення до парламенту й народу України і підтверджено повноваження делегатів, обраних в областях на з'їзд у Москві — XXIX з'їзд КПРС.

Б. Олійник: Ми хочемо відновити КПУ законним шляхом, незважаючи на те, що заборонили її незаконно, бо вважаємо — таке рішення сприятиме консолідації суспільства, а не навпаки. Адже безпідставно звинуватили майже три мільйони чоловік.

Ще хочу сказати, що відновлена КПУ вирішуватиме специфічні національні питання. Це буде партія української державності, яка виступатиме за правову демократичну суверенну Україну. Це буде цілком самостійна партія, така, як партія Франції, Китаю чи Італії. А зв'язки з іншими партіями підтримуватиме тільки консультативні, в рамках українських законів.

О. Коцюба: Комуністи — не проти суверенної України. Народ виявив волю в цьому питанні, і комуністи її виконуватимуть.

Є. Мармазов: Питання про створення нової КПУ стояло, але переважна більшість комуністів на конференції цю ідею не підтримала. Головне — скасувати заборону на діяльність КПУ. Вона збереться на свій з'їзд, це вже буде не та партія, що раніше. Вона створить нові структури, визначить нові орієнтири і завдання. Це буде парламентська партія, що не зможе підміняти державні структури. Але КПУ відстоювала і відстоюватиме, незалежно від назви, інтереси трудящих. Це її головне завдання. Вона виступатиме проти неконституційної зміни суспільного ладу, проти командно-адміністративної системи, за інтернаціоналізм, за дружбу наших народів.

— А чи боротиметься КПУ за відновлення СРСР?

Є. Мармазов: КПУ діятиме в незалежній Україні в рамках її Конституції і законів, а з компартіями інших країн співробітничатиме на основі дружби, спільних цілей, інтересів, близькості програмних завдань. Але КПУ згідно зі статтею 33 Закону України про об'єднання громадян не матиме над собою жодної керівної надструктури за межами України.

Саме на цих засадах українські комуністи діятимуть і в Москві на XXIX з'їзді КПРС. Ми виступатимемо за перетворення єдиної КПРС на союз самостійних республіканських комуністичних партій.

О. Коцюба: Всеукраїнська конференція прийняла проект Статуту КПУ, в якому ці засади зафіксовано. Про реанімацію колишньої КПРС і мови нема. І на конференції ми, народні депутати України, зробили все, щоб перемогла така лінія. Ми самі чітко усвідомлюємо і донесли це до комуністів: нашу незалежну Україну визнали сьогодні 132 держави світу, і тому ніхто сьогодні не збирається повертати колеса назад. Комуністи — за суверенну Україну. Цю ідею ми і втілюватимемо в життя.

Б. Олійник: Повністю підтримую слова Олександра Павловича. А змінити назву «КПРС» можна тільки на її ж з'їзді, де зберуться представники з різних держав.

Записав
Володимир СКАНЯ.

ЗАРЕЄСТРОВАНО СОЮЗ

Сприяння утвердженню справедливих демократичних умов життя, в яких члени СКУ матимуть можливість здійснювати принцип «Вільний розвиток кожного є умовою вільного розвитку всіх» — така головна мета громадського об'єднання «Союз комуністів України». 12 березня в Міністерстві юстиції України співголові СКУ Тамілі Ябровій було вручено свідоцтво про реєстрацію статуту цієї організації.

Після реєстрації відбулась презентація «Союзу».

Кор. Укрінформ.

Продиктовано в номер

БАГАТООБІЦЯЮЧА АКРЕДИТАЦІЯ

Державна атестаційна комісія, що перевіряла діяльність Чернівецького університету імені Юрія Федьковича, одностайно вирішила: присвоїти вузу четвертий, тобто найвищий, рівень акредитації. Такої честі поки що була удостоєна тільки Києво-Могилянська академія.

Відтепер ЧДУ має змогу з усіх спеціальностей стаціонару готувати магістрів наук. Крім того, вуз одержав право самостійно встановлювати термін навчання для студентів, відкривати аспірантуру та докторантуру, присвоювати вчені звання і ступені, створювати структури з фахової перекваліфікації.

З іншого боку, колектив мусить подбати, щоб фахівці з їхнім дипломом мали навички європейського рівня.

АКТИВІЗУВАТИ ВЛАСНІ СИЛИ

«Проблеми перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему», — такою буде тема науково-практичної конференції, що відбудеться у Києві 23—25 березня. Проводить її Спілка цивільних інженерів України при сприянні Мінчорнобиля і АН України. Мета конференції — активізувати участь вітчизняних вчених, винахідників та інженерів у Міжнародному конкурсі проектів і технічних рішень щодо об'єкта «Укриття», який триватиме до 26 квітня, а також обговорити науково-технічні і практичні аспекти проблеми.

Оргкомітет запрошує до участі в конференції зацікавлених фахівців. Довідки за телефоном 295-34-86.

Служба інформації Мінчорнобиля України.

ХТО ГУКА НА БАРИКАДИ!

17 березня на центральному майдані Харкова виконком обласного об'єднання профспілок має на меті провести, за словами його лідера Віктора Чуба, мітинг протесту проти політики нинішнього керівництва України. По місту розклеєні листівки, які закликають трудящих взяти участь у цій акції.

У проекті резолюції мітингу зазначається, що «представники трудових колективів на обласних зборах у січні нинішнього року поставили вимогу перед Президентом, Верховною Радою і урядом України вжити конкретних заходів щодо поліпшення економічного становища в республіці, пом'якшення соціальної напруги. Але вищі органи влади фактично проігнорували «вимогу трудящих», яких місцева преса назвала «старими друзями партійно-господарського активу». Незважаючи на те, що Віктор Чуб заперечує, нема сумніву, що запланований на річницю союзного референдуму щодо долі колишнього Союзу мітинг скликають ті самі рушійні сили. Вимагається розпуск Верховної Ради, відставка Президента України Л. Кравчука і віце-прем'єра В. Пинзеника, а при всьому лунає погроза: «Трудящі міста Харкова та області залишають за собою право на більш рішучі засоби протесту».

ПОСИЛКА З БЕДФОРДА

Понад 200 років тому англієць Джон Говард за свій рахунок лікував жителів Херсона. Схоже, земляки гуманіста прагнуть продовжити благородну традицію. Голова графства Бедфордшир з Великобританії Кейс Уайт повідомив міськраду факсом, що для безкорисливої допомоги херсонцям виділено 4 тисячі фунтів стерлінгів. На ці гроші придбано ліки. Вони надійдуть до обласної дитячої лікарні і будуть використані для лікування онкологічних хворих.

Кейс Уайт також повідомив, що придбано 240 м'яких контактних лінз, які разом з ліками відправляться до Херсона.

Дитячий фонд інформує

Тільки цифри

У 1992 році добровільні внески, кошти спонсорів, а також відрахування коштів, зароблених підприємствами Дитячого фонду України, були витрачені на реалізацію, таких програм:

1. На програму «Участь у долі дітей-сиріт» — 15 мільйонів 113 тисяч 495 карбованців;

2. На програму «Реабілітація дітей» — 6 мільйонів 492 тисячі 360 карбованців.

3. На програму «Діти Чорнобиля» — 13 мільйонів 484 тисячі 280 карбованців.

Таким чином, на Програми допомоги дітям витрачено 35 мільйонів 90 тисяч 135 карбованців. Протягом листопада — січня Дитячий фонд України брав участь у Всеукраїнській благодійній акції «Милосердя», на яку витрачено близько 1 мільйона карбованців.

Дитячий фонд України висловлює подяку громадянам, трудовим колективам організацій та закладів, які зробили благодійні внески для реалізації Програм.

Особливо вдячні людям, які постійно допомагають дітям: А. Чехмистренко (Донецьк), В. Корнійчук (Львівська обл.), П. Ковтун (Чернігівська обл.), А. Лещенко, І. Данішевська, І. Савотіна (Київ) та інші;

— Федерації незалежних профспілок України (А. Стоян), Українському відділенню Всесвітньої лабораторії (Г. Пальшин), МП «Фільтр» м. Гордівки Донецької області (М. Поляков), АКБ «Градобанк» (В. Жердицький), фонду соціального страхування (М. Селіхов), Державній телерадіомовній компанії (М. Охмакевич), фірмам «Оксаміт» (В. Завадська), «Верегиня» (О. Леванський), об'єднанню «Місія» (І. Приставський), українсько-в'єтнамському СП «Сакимекс» (Т. Тгуен).

Правління фонду.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

Коротко

ДВОЗМІНКА ПІСЛЯ ПРОСТОЮ

Первомайський машинобудівний завод, схоже, виходить з кризи. Принаймні, цехи почали працювати у дві зміни, на рахунок підприємства мало не щодня надходять кошти за реалізовану замовникам продукцію. А торік людей відправляли у примусові відпустки, на заводському рахунку не було ні шеляга. Як же вдалося вийти з прориву?

Передусім — узяли кредит на освоєння нових видів продукції, оперативно й розумно ним розпорядилися. Почали випускати вертикальні ковшові конвейєри, кліті для утримання свиноматок, товари народного вжитку. Значно знизили собівартість виготовлення дощувальних машин, чим привернули увагу не тільки українських, а й російських, казахських, узбецьких господарств. Нині значні надії пов'язуються з випуском принципово нового кукурудзозбирального комбайна, — первісток вже народився! Якщо колись на подібну реорганізацію виробництва витрачались роки, сьогодні обійшлося кількома місяцями.

Георгій ВОРОТНЮК.

Первомайськ Миколаївської області.

ВКРАЛИ «ПРЕЗИДЕНТА»

З приміщення рівненської фірми «Дубас і син» поцупили (на значну суму) цигарки «Президент». Підприємці, звісно, вдарили на сполох, викликали міліцію. Розслідування було недовгим: виявилося, на «Президента» вчинив замах не хто інший, як сторож фірми.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Відродження

КОЗАКІВ ЯЛТИ ЗАРЕЄСТРУВАЛИ

В Ялтинському міськвиконкомі зареєстроване громадське об'єднання Причорноморського південнокримського козацтва. Йому дозволено мати свою символіку, сотні, полки, товариства.

Історія кримських козаків, повідомляє «Крымская газета», сягає своїм корінням до дев'ятого століття, коли перші їхні формування використовували для охорони поселенців генуезьких колоній. Своїми завданнями козацьке об'єднання вважає: сприяти відродженню України як суверенної держави, підтримувати порядок у країні, виховувати підростаюче покоління у дусі козацького лицарства, відданості своєму народові, розвитку військових традицій — козацької боротьби, володіння конем, а також охороняти оточуюче середовище, відновлювати пам'ятники історії та культури козацтва.

Обрано керівні органи козацтва — велику раду, отамана, канцелярію. На ключові пости призначено: отамана — Валерія Кобзаря, наказного отамана — Віктора Разуваєва, осавула — Володимира Відоменка. Затверджено також суд козацької честі.

Олександр ПІЛАТ.

Республіка Крим.

Знак біди

ЧЕРВОНИЙ ПІВЕНЬ — ПТАХ ПІДСТУПНИЙ

Як не парадоксально, а Довженків вислів воєнної пори «Україна в огні» можна застосувати і до нинішніх мирних буднів: горить наша Україна і без бойових операцій та партизанських диверсій. Тільки в минулому році виникло 51026 пожеж, що завдали збитків майже на 320 мільйонів карбованців і в яких загинуло 1585 людей. А за січень-лютий вже 93 року — понад 5 тисяч пожеж і 350 смертей. Кожна друга жертва — дитина. Лідер у цій статистиці — Кіровоградська область: за два місяці 210 пожеж і 15 трупів.

З огляду на це, до Кіровоградської області вирушила представницька комісія Головного управління протипожежної охорони МВС України. Поїздили, подивилися і від розпачу схопилися за голови: у зв'язку з реформуванням форм власності, переходом до ринку триває суцільне скорочення начальників пожежно-сторожової охорони, а одночасно і відмова від протипожежної безпеки. Так голова колгоспу імені Ульянова Олександрівського району Олександр Колісник на зауваження, що не варто використовувати пожежний автомобіль без потреби, відмахнувся: автомобіля того взагалі спишу, а пожежника звільню з роботи, щоб клопоту було менше.

— На селі більше нікому займатися профілактикою пожеж та їх гасінням, — змушений констатувати заступник начальника управління профілактики ГУПО МВС України полковник Валентин Стоєцький. — Як виходити з такої ситуації? Можливо, створювати осередки протипожежної безпеки при сільських Радах або ж міжгосподарські пожежні команди.

Кажуть, коли пожежники сплять, країна багатіє. В усякому разі, не сьогодні.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Повертаючись до надрукованого

ТАК, ЦЕ СПРАВА СУДУ

19 лютого ц. р. у замітці «Де закон на депутата» ми розповіли про журналістське розслідування, яке провела дніпропетровська обласна газета «Собор» щодо однієї шляхово-транспортної пригоди. Потерпілий у важкому стані перебував у лікарні, а за кермом фатальної для нього автомашини сидів народний депутат обласної Ради і лідер демблоку в обласній Раді, заступник голови постійної депутатської комісії з питань законності та правопорядку В'ячеслав Шабашов.

Вже й після нашої публікації В'ячеслав Васильович виступив із заявою з приводу цього журналістського розслідування, яку опублікувала інша обласна газета — «Зоря». У ній, не заперечуючи факти і коментарі, викладені «Собором», депутат загалом кваліфікує публікацію «вигаданою і наклепницькою від початку до кінця». Тому слід повідомити, що за фактом вищезначеної шляхово-транспортної пригоди порушено кримінальну справу і зараз ведеться слідство. Відтак, погоджуємось з В'ячеславом Шабашовим, коли він пише у заяві: до закінчення слідства, більш того — до рішення суду «ніхто не має права звинувачувати людину».

Втім, ми не поспішали і не поспішаємо з висновками, розуміючи, що журналістське розслідування — ще не слідство спеціалістів. Але наполягатимем на одному: на справедливий розв'язок цієї заплутаної історії. І це справа лише суду. До його вироку ніхто нікого не має права звинувачувати.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Подробиці

ОСКАРЖЕННЮ НЕ ПІДЛЯГАЄ

Скоро півтора місяці, як міністр машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії В. Антонов видав наказ про звільнення з посади генерального директора науково-виробничого об'єднання «Ротор» А. Чабанова, а погрози, шантаж, збирання підписів, настійливі апеляції до Президента, уряду, парламенту поновити зміщеного з посади за численні зловживання та марнотратство керівника тривають і досі. Це негативно позначається на морально-психологічному кліматі в колективі об'єднання.

На прохання НВО, міністр Антонов прибув до Черкас для зустрічі з роторівцями. Під час нелегкої і відвертої розмови з колективом міністр пообіцяв усіляку підтримку новітнім, ефективним проектам, зауваживши категорично, що наказ стосовно Чабанова обговоренню і скасуванню не підлягає. Вдовольнила черкащан і обіцянка призначити нового генерального директора у триденний строк.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Слава праці

ПЕРЕД РОБОТОЮ — КАПЕЛЮХИ ДОЛУ

Здається, й не подія: в експлуатацію здавали навіть не весь будинок, а лише дві секції. А мене запросили трохи раніше — подивитися, що вийшло. Йдеться про будинок-«пілку», який добудовує австрійський концерн «Макулан холдінг». «Голос України» минулого року розповідав про баталії, які навколо цього будинку розгорілися між Київрадою і держадміністрацією.

Проте врешті-решт дві владні структури дійшли згоди і перші 32 з 83 квартир готові прийняти новоселів. Це — співробітники іноземних посольств та ще 13 фірм, які матимуть тут свої офіси.

Після оглядин, три доби ходила з головним болем і пекучою образою: за віщо карають нас наші ж співгромадяни-будівельники? Нерозбалувані особливим комфортом, ми вселяємося у новобудови, не перебираючи, як кажуть, харчами: аби стіни та вікна, решту добудовуємо чи перебудовуємо самотужки. При цьому господарі часто-густо викидають на смітник необструганi плінтуси і наличники, обдирають тільки що поклеєні шпалери, ламають перестінки, щоб за рахунок комори збільшити житлоплощу.

А тут все припасовано, ніде ніякі труби не світять ребрами, у вбиральні, пардон, як у вітальні, сяюча сантехніка у ванній, радіатори опалення з регуляторами. А про вікна можна сказати, що це витвір мистецтва. Мабуть, через такі рами не лише пилюка не проникне, а й мирний атом. Тепло- і звукоізоляція, гармонійне поєднання кольору стін і килимового покриття, все до ладу, все для людини. Чесне слово, після цього сприйматимеш «шедеври» наших будівельників навіть не як страйк, а як свідоме псування державного майна.

Чому австрійці будують так, а ми інакше? Руки ніби ж однакові, і голови не гірші. Щоправда, київським будівельникам «Макулан» цей перший об'єкт не довірив — привіз 200 своїх.

— Технологія, — пояснив мені генеральний директор Міжнародного готельного центру пан Сепп Цвікер. — Для киян вона нова. Ось коли підучаться у наших, тоді й самі так будуватимуть. Та й матеріали інші, сучасні.

— А може, ви тільки для дипломатів таку високу якість пропонуєте? — намагаюся «ущипнути» пана Цвікера. На що він відреагував спокійно:

— Звичайно, є квартири дорожчі, є дешевші — залежить від матеріалів, якими вони опоряджуються. Але якість скрізь однакова, стандартна. Правда, стандарт надзвичайно високий. У ваших газетах це називається... Ага, світовий стандарт!

Я знаю, що спеціалісти-будівельники, прочитавши цю замітку, скептично посміхнуться, мовляв, не знає наших труднощів, тут дай взагалі щось побудувати. Але ж коли вже будуватимемо не для плану, не для звіту, не на душу населення, а для людини?

Я не знаю, чи ударники якоїсь там праці австрійські робітники, що спорудили цей будинок. Мабуть, вони про це не думають, бо будують за стандартом і одержують відповідну платню. Тут достроково ніхто нічого не здаватиме, а лише в строк, але, теж напевно знаю, жити в таких квартирах буде приємно. А ще я раптом відкрила для себе, що й стандарти бувають різні. У нас це — відомо що, а у них, виявляється, зовсім інше.

Ні, я не заздрісна людина. Але, побачивши, як будує «Макулан», охопила мене образа. За державу, як сказав колись відомий кіногерой. І ще: мабуть, будівництво і політика — речі неодномірні. Але панове-товариші, хто знову рветься в радянський соціалізм, побувайте на будові «Макулана». Гарантую, що в світле майбутнє по-нашому вам уже не захочеться. А захочеться перед такою роботою скинути капелюхи...

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімку: біля новенької «пілки». Крайній праворуч — пан Цвікер.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Співробітництво

ЧЕРГ НА КОРДОНІ ПОМЕНШАЄ

В одному з прикордонних містечок Словаччини відбулася перша робоча зустріч голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України Валерія Губенка та президента поліцейського корпусу Словацької Республіки Франтішека Крайча, яка мала продовження на українській території. Обговорено проблеми ефективної охорони кордону, співпраці на його переході, зокрема, мова йшла про відкриття нових КПП. Створено робочу групу експертів для вивчення можливостей відкрити такі пункти між селами Березний та Убля (Словаччина), а також поблизу села Павлово. Це дозволило б значно розвантажити єдиний діючий нині перехід на українсько-словацькому кордоні, зменшити чергу автомашин. Обговорено також проект документа по режиму українсько-словацького кордону, який буде запропоновано на розгляд президентам і урядам обох країн.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Коротко

БУТИ У ФОРМІ КОШТУЄ НЕДЕШЕВО

Міністра оборони України К. Морозова проект бюджету на 1993 рік у тому вигляді, яким він є на сьогодні, м'яко кажучи, пригнічує. 485,6 мільярда карбованців, що плануються на воєнні видатки, за його словами, треба збільшити принаймні утричі. Бо на ці гроші належить не тільки підтримувати обороноздатність держави, а й придбати форму нового зразка. Та й тим, кому вона вже не потрібна, на пенсії знадобиться більш як 163 мільярди карбованців.

Інформація «ГУ».

КУПИТИ КОРОБКУ СІРНИКІВ ЧИ ПООБІДАТИ

Так-так, коли в кишені залишилось два карбованці — що обрати! Для працівників Троїцького хлібопромислового комбінату це питання не з області іронії. Саме за два карбованці робітників і службовців годують обідами в їдальні підприємства. Таке «повернення у старі часи» тут усім до вподоби, але як цього вдалось добитися! Звичайними дотаціями! Ні, це надто дорого обходиться підприємству. Головне — вміла організація підсобного господарства.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганськ.

І КОМБАЙНИ, І ГАЗОВІ ПЛИТИ

Один з цехів Херсонського комбайнового об'єднання переобладнано під виробництво дефіцитного нині товару — газових плит.

Гігантське об'єднання комбайнобудівників не випадково переглядає свою виробничу програму. Традиційна продукція, як, скажімо, кукурудзозбиральна і дощувальна техніка, перестає користуватися попитом, і колектив розширює асортимент товарів народного вжитку за рахунок газових плит, емальованого посуду.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Офіційно

У зоні — як у зоні

Останнім часом в зоні відчуження навколо ЧАЕС спостерігається тенденція до росту злочинності, зокрема крадіжок державного та особистого майна. Збільшилась кількість випадків хуліганства, в тому числі і нанесення тілесних ушкоджень. Зловмисники нерідко псують огорожу міста Прип'ять, у якому зосереджені великі матеріальні цінності. Особливо несприятливе становище на північно-західному кордоні з Білоруссю, де пролягає ніким не контрольований автошлях. У цьому винні зокрема працівники міліції, які не завжди сумлінно охороняють території та громадський порядок.

Заважає і недосконалість законодавства щодо кримінальної та адміністративної відповідальності за порушення правового режиму зони, відсутність у зоні судової влади, те, що велика кількість різного майна не має свого господаря тощо.

Ці питання розглянула колегія Мінчорнобиля України. Прийнято постанову, якою намічені заходи для усунення недоліків і порушень.

Служба інформації Мінчорнобиля України.

Реклама

ПОГОДА

17—18 березня в Україні передбачаються подекуди невеликі опади у вигляді дощу і мокрого снігу, у південній половині країни вночі і вранці туман. Вітер західний, 7—12, сьогодні у західних областях, завтра в Україні подекуди пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 5—11 градусів тепла, вночі від 2 градусів морозу до 3 тепла.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликі опади. Вітер західний, 7—12 метрів на секунду. Температура 5—10 градусів тепла.

Пишемо нову Конституцію України

ЯКИМ ЖЕ СТАВ ПРОЕКТ

Форма правління — парламентсько-президентська

Під час доопрацювання розділів проекту, що стосуються державного устрою, структури і здійснення державної влади в Україні, були враховані численні зауваження щодо форми державного правління і пропозицій про необхідність запровадження змішаної (парламентсько-президентської - президентсько-парламентської) форми правління та децентралізації державного управління територіями.

У зв'язку з цим форма державного правління в доопрацьованому варіанті проекту Конституції України здебільшого відповідає парламентсько-президентській республіці. Зазначу, що під час розробки проекту Конституції України було широко вивчено досвід конституювання форм державного правління. Однак він не є відбитком будь-якої її зарубіжної моделі.

Запровадження парламентсько-президентської форми державного правління зумовило, певна річ, концептуально по-новому викласти повноваження Національних Зборів, Президента та Кабінету міністрів України, механізм стримувань і противаг між законодавчою й виконавчою владами, і взагалі чіткіше провести принцип поділу влад.

Як і в обговорюваному, в новому варіанті проекту вищий орган законодавчої влади в Україні має назву «Національні Збори». Однак подано й її варіанти (Верховна Рада, Всенародні Збори). Знову ж таки залишається як основний варіант двопалатна структура парламенту. Додається й варіант однопалатного законодавчого органу, хоча, відверто кажучи, на його підтримку надійшла переважна більшість пропозицій. Але не менше їх було, особливо від областей, про необхідність децентралізації державної влади і управління територіями, надання їм більш широких повноважень у всіх галузях державного й суспільного життя, тобто певної автономії. А це ще раз підтверджує доцільність спеціальної палати парламенту, яка б представляла й захищала інтереси територій. Крім того, як свідчить світовий досвід, двопалатна структура парламенту значно раціоналізує його законодавчу діяльність, що позитивно позначається на якості законів. Цього так не вистачає нинішній Верховній Раді України. Отож **запропоновано дві палати: «Народна Рада», яка представлятиме інтереси всієї України, і «Рада Територій», яка представлятиме інтереси окремих територій (областей).**

Народна Рада, до складу якої входять 200 депутатів, обирається терміном на п'ять років за виборчими округами приблизно з рівною кількістю виборців. Рада Територій обирається терміном на чотири роки за виборчими округами на основі рівного представництва — по три депутати від кожної області, Республіки Крим і міста Києва. Всього 278 депутатів. На такому різкому зменшенні загальної кількості депутатів наполягала велика кількість учасників обговорення проекту.

Звісно, майбутній парламент України проект передбачає як професійний, тобто всі депутати Національних Зборів виконуватимуть свої функції на постійній основі.

Оскільки передбачено надати певну адміністративну автономію територіям (областям) та, враховуючи де-факто, Республіку Крим, у доопрацьованому проекті виваженіше визначено питання, котрі регламентують виключно Конституція і закони України (стаття 111 проекту).

У проекті чіткіше визначено повноваження палат, виходячи із їх конституційної рівності. Між ними розподіляються лише повноваження з питань установчої й контрольної діяльності. Це означає, що Народна Рада і Рада Територій можуть розглядати будь-які питання, віднесені до повноважень Національних Зборів, крім тих, які згідно з Конституцією належать до спеціальних повноважень відповідної палати. Щодо законодавчих повноважень, то тут немає жодного винятку, тобто всі законопроекти розглядаються в обох палатах (стаття 116).

Якщо узагальнити, то до спеціальних повноважень у галузі установчої й контрольної діяльності Народної Ради як палати, що представляє інтереси всього народу України, належатимуть питання захисту прав і свобод людини, бюджету та кадрів.

Відповідно до спеціальних повноважень Раді Територій належатимуть питання, що здебільшого стосуються територій (їх правового статусу, кордонів, діяльності місцевих державних органів і органів місцевого самоврядування).

Такий розподіл установчих і контрольних повноважень між палатами сприятиме їхній професійності, отже, й виваженішому розгляду відповідних питань. Це, по-перше. По-друге, передбачено такий механізм законодавчого процесу в парламенті і взаємодії в ньому палат, який має значно підвищити якість законопроектної роботи і самих законів.

У зв'язку із запровадженням у доопрацьованому проекті фактично парламентсько-президентської форми державного правління варто розкрити **механізм окремих стримувань і противаг між Парламентом і Президентом. Національні Збори можуть ініціювати проведення всеукраїнського референдуму про дострокове припинення повноважень Президента України. Якщо ж за наслідками цього референдуму народ України висловить усе ж таки довіру Президентові, то Національні Збори можуть бути розпущені Президентом у двотижневий термін (стаття 154).**

Передбачається й інший випадок і порядок дострокового припинення повноважень Президента, про що рішення приймають Національні Збори. Идеться про усунення Президента з посади в порядку імпічменту, тобто якщо він злочинно порушить Конституцію і закони України. У цьому разі справу про усунення Президента з посади порушує Народна Рада перед Радою Територій, яка й ухвалює остаточне рішення (стаття 155).

У свою чергу і Президент одержує право розпустити Національні Збори і призначити нові вибори, крім зазначеного вище випадку, ще й тоді, коли Національні Збори протягом трьох місяців не затвердять запропоновану Президентом кандидатуру Прем'єр-міністра або склад Кабінету міністрів; якщо протягом року Національні Збори висловлять недовіру Кабінетові міністрів більш як два рази (стаття 148). Були пропозиції передбачити й можливість розпуску Національних Зборів, якщо вони у визначений термін не затвердять бюджет держави на наступний рік.

Уточнено в проекті відповідні положення щодо бюджету й фінансового контролю, зокрема бюджетної системи, видатків держави, їх цільового призначення, грошової емісії.

Відповідно до концепції форми державного правління визначено повноваження, порядок формування Кабінету міністрів України, його підпорядкованість і підзвітність. Кабінет міністрів проект визначає вищим органом державної виконавчої влади України. Він підпорядковується Президентові України і є підзвітним Національним Зборам (стаття 157).

Враховуючи зауваження і пропозиції учасників обговорення проекту, істотно посилено роль не тільки самого Кабінету міністрів, а й Прем'єр-міністра. **Зокрема, передбачено, що Прем'єр-міністр за погодженням з Президентом формує персональний склад Кабінету міністрів і подає його на затвердження Національним Зборам. Прем'єр-міністр подає також кандидатури на посади голів виконавчих комітетів областей та уряду Республіки Крим на затвердження відповідно обласним Радам та Верховній Раді Республіки Крим. Одночасно передбачено, що Прем'єр-міністр безпосередньо підпорядкований Президентові України і підзвітний Національним Зборам України, які можуть виражати недовіру йому, окремим членам Кабінету міністрів або Кабінетові міністрів у цілому.** Іншими словами, повноваження Кабінету міністрів і Прем'єр-міністра визначено в загальному механізмі стримувань і противаг між законодавчою й виконавчою владами.

Спираючись на світовий досвід, а також враховуючи й певний досвід діяльності нинішньої Верховної Ради і Кабінету міністрів України, передбачено, що Кабінет міністрів у межах і в порядку, визначених Конституцією, може видавати тимчасові декрети, які мають силу закону. Національні Збори можуть делегувати урядові України окремі повноваження, ухвалювати з певних питань акти, які мають силу закону.

В той же час сам механізм такого делегування з урахуванням недоліків сьогоднішньої практики сформульовано значно чіткіше. По-перше, в кожному випадку делегування повноважень треба приймати закон, в якому має бути вказано мету, предмет, межі та термін делегованих повноважень. По-друге, не можуть бути делеговані повноваження, які передбачають внесення змін і доповнень до Конституції і конституційних законів України, а також законів про державний бюджет, надзвичайний і воєнний стан, державну оборону і безпеку (стаття 113).

Значно посилено аспект незалежності надзвичайно важливої гілки влади — судової. Уточнення з урахуванням зауважень і пропозицій зачепили й визначення системи судів, і порядку призначення і обрання суддів, утворення атестаційної дисциплінарної комісії суддів на З'їзді суддів України, саме судочинство тощо. Істотно уточнено й посилено також наглядові функції органів прокуратури, якій присвячено окремий розділ.

Найбільш дискусійними під час всенародного обговорення проекту були проблеми територіального устрою й територіальної організації влади в Україні. Велика кількість громадян, чимало політичних партій та інших громадських об'єднань, місцевих органів влади різко критикували проект у цій частині за надмірну, на їхній погляд, централізацію влади в державі, недостатню демократичність основ формування органів державної влади і самоврядування в областях і районах.

Території та їхній статус

Ураховуючи зазначене, а також висновки і пропозиції науково-практичної конференції з проблем територіального устрою і організації влади на місцях, що її організували і Верховна Рада, і адміністрація Президента України, відповідні розділи докорінно перероблено. Розроблено на концептуально новій основі розділ про територіальний устрій і територіальну організацію влади в Україні.

У чому ж суть внесених змін? **В основу розроблення цього розділу, передусім, покладено назрілу потребу в децентралізації державного управління територіями України, в утворенні реального самоврядування на місцях і разом з тим у зміцненні територіальної єдності України, про що переконливо свідчать і результати обговорення проекту.** Не є, мабуть, ні для кого секретом, що останнім часом на місцях значно посилились процеси децентралізації і сепаратизації як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Идеться, зокрема, про природне прагнення областей до більшої самостійності в усіх сферах державного й суспільного життя. А тому цю проблему слід розв'язати на законодавчому, а ще краще на конституційному рівні, не чекаючи розв'язання її явочним порядком знизу. Тим більше, що ці процеси добре підігріваються і ззовні.

А тому в доопрацьованому проекті концептуально по-новому визначено повноваження областей і Республіки Крим. Їм надано істотніші, на засадах адміністративної автономії, повноваження, що разом з тим не є, як декотрі вважають, федералізацією України, оскільки по-перше, як свідчить світовий досвід, адміністративна автономія не є ознакою федералізму і властива багатьом унітарним державам, по-друге, в основі федерації лежать договірні відносини (договір) між її суб'єктами. Області ж і Республіка Крим залишаються складовими частинами України як єдиної унітарної держави. Конституційна регламентація таких питань, на думку розробників проекту, є найефективнішою, оскільки ставить у жорсткі конституційні рамки діяльність відповідних суб'єктів. Це означає, що будь-які відхилення, передусім сепаратного характеру, від закріплених у Конституції параметрів з боку державних і самоврядних органів в областях і в Республіці Крим кваліфікуватимуться як антиконституційні дії, що тягнуть за собою відповідні санкції, й конституційні також. Водночас закріплено й конституційні гарантії відповідного правового статусу областей і Республіки Крим. За проектом правовий статус областей визначають Конституція і конституційний закон України. Республіку Крим, крім повноважень, віднесених до областей, наділено спеціальним статусом, який визначає Конституція України, конституційний закон України і Конституція Республіки Крим. Якщо конкретніше, то Республіка Крим і області наділено цілим пакетом конституційних повноважень, у рамках яких відповідні органи самостійно здійснюють нормотворчі (законодавчі), установчі й контрольні повноваження. Більше того, конституційні закони України областям і Республіці Крим можуть додатково делегувати й інші повноваження.

Зокрема, передбачено, що області й Республіка Крим користуватимуться певною фінансовою самостійністю і власністю, в їхнє розпорядження надходитимуть податки і збори, а також необхідні відрахування з державних податків (стаття 194). Області і Республіка Крим можуть укладати між собою взаємні угоди, крім політичних. Проте вони не мають права встановлювати мито на ввезення або транзит товарів, не можуть також вживати будь-які інші заходи, що перешкоджали б вільному пересуванню осіб і майна на їхніх територіях.

Передбачено і принципово іншу організацію державної влади в областях. Для розв'язання питань, віднесених до відання областей, у них утворюють обласні Ради й виконавчі комітети областей, які діють за принципом розподілу влад. Це означає, що виконавчий комітет області не є виконавчим органом обласної Ради, яка є за своєю природою квазіпарламентом, а виконавчий комітет — квазіурядом на рівні області. Тому стосунки між ними мають будуватися за аналогією відносин між Верховною Радою і Кабінетом міністрів України, але з певними особливостями.

Розповідь про це, започатковану 6 березня, продовжуємо цією публікацією.

ОСНОВНОГО ЗАКОНУ

Після всенародного обговорення

Передбачено, що обласна Рада складатиметься з депутатів (до 50 чоловік), яких обирає населення терміном на чотири роки (до речі, це термін повноважень Ради Територій). Вона з числа депутатів обирає голову обласної Ради.

Виконавчий комітет області очолює його голова, якого затверджує і звільняє з посади обласна Рада за поданням Прем'єр-міністра України або за погодженням з ним. Склад виконавчого комітету також затверджує обласна Рада за поданням голови виконавчого комітету. Виконавчий комітет області підконтрольний і підзвітний обласній Раді і Кабінетові міністрів України з питань їхніх повноважень.

Сформульовано також певний механізм стримувань і противаг між обласною Радою і виконавчим комітетом області. В аспекті попередження будь-якого сепаратизму передбачено, що повноваження обласної Ради можуть бути достроково припинені, якщо вона ухвалить рішення, спрямоване на порушення територіальної цілісності України, самочинну зміну її державно-територіального устрою або грубо порушуватиме Конституцію і закони України. Рішення про це за поданням Президента прийматиме Рада Територій.

Новий підхід до територіальної організації державної влади й місцевого самоврядування зумовив необхідність концептуально інакше підійти до визначення повноважень представників Президента на місцях.

Як відомо, в областях і районах, містах Києві та Севастополі на базі виконавчих комітетів обласних і районних Рад народних депутатів утворено державні адміністрації, які очолюють представники Президента України. Отже, на один рівень виведено державні виконавчі органи і представницькі органи самоврядування, тобто поділ влад проведено між державними органами і органами самоврядування, які не є державними. Між тим, як відомо, за принципом поділу влад здійснюється лише державна влада. Отож і вийшло, що реальна влада на місцях опинилася в руках державних виконавчих органів, очолюваних представниками Президента. Але ж навіть за своєю назвою ця інституція мала б виконувати саме представницькі, від імені Президента, функції, а не безпосереднє повноваження з управління відповідними територіями, тим більше, господарські. Принцип децентралізації влади полягає в тому, що владу на місцях мають здійснювати органи, сформовані на місцях демократичним чином, а не призначені зверху. Інакше ні про яку самоврядність не може бути мови.

Саме тому **в доопрацьованому проекті запропоновано повернути обласній Раді державну представницьку владу і утворити за принципом поділу влад відповідний державний орган, підзвітний і підконтрольний цій Раді. Однак, оскільки запроваджується парламентсько-президентська форма правління, то на місцях мають бути і представники Президента. Але їхні повноваження повинні бути зведені до контрольно-наглядових функцій за реалізацією і дотриманням Конституції і законів України, указів Президента, декретів і постанов Кабінету міністрів України, координації й контролю на місцях за діяльністю відповідних органів внутрішніх справ, національної безпеки, оборони та інших органів, що безпосередньо підпорядковані центральним органам державної виконавчої влади (стаття 204).** Пропонуючи концептуально нову форму організації державної влади на рівні області, розробники виходили ще й з того, що самоврядування громадян може здійснюватися лише там, де безпосередньо живуть і працюють люди, тобто в населених пунктах. Саме через те перетворення обласних Рад народних депутатів в органи самоврядування було невиправданим, оскільки область не є населеним пунктом, а певною регіональною структурою управління відповідною територією.

У зв'язку з цим в доопрацьованому проекті з урахуванням пропозицій і зауважень **запропоновано чіткішу модель місцевого самоврядування, яке мають здійснювати територіальні колективи громадян сіл, селищ, міст і районів як безпосередньо, так і через обрані ними органи, якими є відповідні Ради. У свою чергу Ради утворять свої виконавчі органи, але вже не за принципом розподілу функцій.**

У проекті не вживається категорія «базовий рівень місцевого самоврядування», а послідовно проводиться принцип, за яким закон кожну ланку самоврядування наділяє власною компетенцією, в межах якої вона діє незалежно й самостійно. Іншими словами, в системі органів самоврядування немає підпорядкованості, а діють горизонтальні, договірні зв'язки й відносини. Щодо районних Рад, то вони лише координують роботу сільських, селищних, міських (міст районного значення) у проведенні ними міжтериторіальних заходів, забезпечують збалансованість сільських, селищних і міських бюджетів, сприяють їм у реалізації їхніх повноважень. Районні Ради мають обирати за певними квотами сільські, селищні, міські (міст районного значення) Ради. Хоча цей порядок їх обрання подано в проекті у варіанті, проте він, на мою думку, мав би бути основним. Усі інші Ради та їхні голови будуть обирати безпосередньо виборці.

У проекті знову ж таки за численними пропозиціями по-новому відображено специфіку здійснення місцевого самоврядування в містах, які мають сьогодні поділ на райони. Зокрема, не передбачено створення державою таких адміністративно-територіальних одиниць, як райони у містах, а отже, і обрання відповідних Рад, проте дозволено міським Радам ділити територію міст на райони та інші одиниці і створювати там свої відповідні органи управління. Головне ж полягає в тому, що громадяни в особі органів самоврядування стають справжніми господарями на своїй території.

Проект не кабінетний витвір

Редакційно і по суті уточнено й завершальні розділи проекту про Конституційний Суд (його назву узгоджено із змістом розділу), про порядок внесення змін і доповнень до Конституції.

На завершення не можна не сказати, що всупереч тим, хто ставив під сумнів саме обговорення проекту, заявляв, що все одно всі зауваження і пропозиції будуть викинуті в корзину, всенародне обговорення виявило не тільки ставлення наших громадян до цього проекту взагалі і до окремих його положень, особливо вузлових, зокрема, а й дало можливість значно поліпшити проект нової Конституції України на основі залучення до цієї праці величезного інтелектуального потенціалу народу України. Тепер, не погрішивши істини, можна сказати, що новий варіант проекту Конституції — це в певному смислі творіння громади людей, які проживають у всіх регіонах України, великих і малих. І за це розробники проекту щиро вдячні всім, хто надіслав свої зауваження і пропозиції, сумлінно виконав свій громадянський обов'язок, не був байдужим до створення Основного Закону України.

Доречно у зв'язку з цим сказати і про те, що в процесі обговорення проекту було чимало і злісної, а не конструктивної, критики з крайніх позицій. Деякі «опоненти» проекту, не дочекавшись результатів його обговорення, наперед оголосили його антинародним. Проте загалом зауваження і пропозиції свідчать, що проект нової Конституції України в більшості випадків громадяни, їхні об'єднання, трудові колективи, правові, наукові і практичні установи, державні органи, вітчизняні й зарубіжні експерти оцінили позитивно. Читачеві варто знати й про те, що проект в цілому позитивно оцінили Українська юридична академія, Інститут держави і права АН України, Спілка юристів України, Міністерство юстиції України, Генеральна прокуратура України, Вищий арбітражний суд України, Міністерство внутрішніх і закордонних справ України, Спілка незалежних профспілок України.

Проект витримав і грунтовну зарубіжну експертизу. Високу оцінку йому дала Європейська комісія «Демократія через право» Ради Європи, на спеціальному засіданні якої його було обговорено. Такий же був і цілому висновок експертиз проекту і на міжнародних симпозіумах у Києві й Празі в 1992 році. На це спеціально звертаємо увагу, щоб показати: він не є кабінетним витвором вузької групи фахівців (були й такі звинувачення), а є результатом тривалої копіткої й виваженої роботи.

Все вище сказане не означає, що роботу над проектом нової Конституції України завершено. Навпаки, вона продовжується. Проект передано на розгляд Конституційної комісії Верховної Ради. Після обговорення в ній і певного, без сумніву, доопрацювання, проект буде подано на розгляд Верховної Ради, де його чекає і перше, і друге читання, і доопрацювання вже в постійних комісіях Верховної Ради.

Нарешті залишилося відповісти на численні запитання й пропозиції громадян щодо того, як буде в кінцевому підсумку ухвалено нову Конституцію України.

Матеріали обговорення проекту дають змогу звести пропозиції стосовно ухвали Конституції України до таких можливих форм. Перша, на користь якої надійшло найбільше пропозицій, це ухвалити Конституцію всенародно, тобто на всеукраїнському референдумі. Друга за числом пропозицій — щоб Конституцію ухвалила конституційна асамблея, третя — Верховна Рада нового скликання, четверта — нинішня Верховна Рада.

На мою думку, хоча поспішність з ухваленням нової Конституції України шкідлива, але й занадто затягувати теж не менш шкідливо, оскільки Конституція в будь-якій державі є найбільшим стабілізуючим суспільство елементом. Нині чинна, латана-перелатана Конституція України не відповідає повною мірою своєму стабілізуючому призначенню через свої внутрішні суперечності й неузгодженості з чинними законами України. А тому відкладати ухвалення нової Конституції України до обрання нової Верховної Ради України небезпечно, хоча це, якби в державі ситуація складалася інакше, було б правильним. Привабливим є варіант скликання і конституційної асамблеї. Але тут не можна не розділити сумнівів Голови Верховної Ради України І. Плюща, які він висловив в український радіопрограмі «Незалежність» щодо того, хто ж і як обере саму асамблею, в якому складі, які політичні сили будуть відображені в цьому складі тощо. І знову ж таки цей захід відбере багато часу.

Впевнений, нову Конституцію України, відкинувши всі політичні протистояння, має спромогтися ухвалити нинішня Верховна Рада. Після цього Основний Закон слід обов'язково затвердити на референдумі. Не слід забувати, що народ є єдиним джерелом державної влади і саме його безпосередня воля має освятити нову Конституцію України. Такий спосіб ухвалення Конституції і запропоновано в її проекті. Це, по-перше. По-друге, затвердження Конституції на референдумі означатиме, що й зміни до неї можуть вноситись у такий же спосіб. Це перетворить Конституцію у стабільний Основний Закон Української держави. Проте ставити на референдум слід лише два запитання «за» чи «проти», оскільки винесення конкретних конституційних положень, навіть і основних, в яких і фахівці не дуже розуміються (про це добре свідчать матеріали обговорення проекту), буде не зовсім коректно до свого народу.

Анатолій МАЦЮК.

ТВОРИТЬСЯ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Розбудова суверенної Української держави немислима без розвитку національної культури, знання її правдивої історії. Надбанням українського народу повинні стати всі духовні та мистецькі цінності, створені українцями в усьому світі. Саме ці багатогранні завдання покликали до праці над створенням багатотомної «Історії української культури» великий загін науковців, мистецтвознавців, істориків, які у процесі роботи зіткнулися з багатьма концептуальними проблемами. Їхньому розв'язанню, поглибленому аналізові процесів, які протягом багатьох віків діяли в українській культурі, було присвячено дводенну наукову конференцію, що 16 березня завершилася у Києві.

— Ми свідомі того, що взялися за нелегку і водночас велику справу, — підкреслив президент Академії наук України Борис Патон.— Настав час повернути українському народові його повну історію самобутньої духовності. Задум створення фундаментального видання, яке б розкрило багатовікову історію української культури, її внесок у скарбницю духовності світової цивілізації, виник у другій половині 80-х років. Тоді ж Академія наук розпочала вивчати це питання, але виявилося, що ми не маємо цілісної концепції своєї національної культури, а зроблене у цьому напрямі вченими діаспори було в нас забороненим і невідомим. У середині 1989 року Академія наук винесла це питання на розгляд президії і обговорила методологічні принципи нового комплексного дослідження, періодизацію українського культурного процесу, шляхи та способи реалізації цієї новаторської праці силами вчених України і діаспори.

Написання багатовікової історії культури українців диктується не просто науковим престижем, а, насамперед, потребою розбудови Української держави через відродження її визначальних національних компонентів — мови, культури, традицій, і створення на цій основі виважених моделей соціально-економічного розвитку України. Протягом трьох років великому авторському колективу вдалося подолати відомий догматизм мислення минулих часів, ліквідувати так звані білі плями, освоїти багатовіковий набуток нашого народу, як єдиний багатовимірний процес. І головне — завершити розробку наукової концепції фундаментального п'ятитомного видання. В процесі роботи з'явилася потреба спеціального обговорення цілого ряду наскрізних проблем, головні з яких і винесено на розгляд учасників наукової конференції.

Великий інтерес викликали доповіді «Сучасна українська культура: проблеми, завдання, перспективи», «Методологія новітньої культурології», «Проблеми походження української мови», «Київська Русь» — Україна — Русь — Україна», доповіді, присвячені питанням періодизації та філософським аспектам історії української культури, з якими виступили відомі науковці І. Дзюба, Є. Бистрицький, Г. Півторак, П. Толочко, Я. Ісаєвич, М. Попович. Питання історії української культури від давнини до сьогодення, шляхи і перехрестя української духовності XX віку розглядалися на секційних засіданнях.

В роботі конференції взяв участь віце-прем'єр-міністр України Микола Жулинський.

Укрінформ.

ВИБИРАЙТЕ, ЯК ПОМИРАТИ

Цю статтю не радив би читати хворим, бо не бажаю погіршення їхнього здоров'я. Хто почувається більш-менш, хай про всяк випадок запасеться валідолом, якщо має, звісно. І взагалі, небажано «штудіювати» її тим, хто ще не позбувся «рудиментів» справедливості, совісті й співпереживання. Бо, не дай Боже, почнете обурюватися, вимагати від Міністерства охорони здоров'я, щоб повернуло ваші кревно зароблені гроші. А це вже — неподобство. Бо мало кому й що заманеться: одні захочуть пересвідчитися, чи не «тріщать» гаманці пана міністра Юрія Спіженка, його заступників та високопоставлених міністерських чиновників від доларів і дойчемарок, другі не від того, щоб побачити дачі й квартири еліти, а треті, чого доброго, ще й зажадають перевірити, чи не лежать на закордонних рахунках цих шановних людей кругленькі суми. А це вже, даруйте, втручання в чиїсь приватні справи, порушення прав людини. Ми ж бо живемо в демократичній, а не в якійсь там поліцейсько-комуністичній країні. Тож, будь-ласка, зашивайте дірки у своїх кишенях і не заглядайте до чужих.

В ОДНОМУ з перших виступів Прем'єр-міністр Леонід Кучма вказав на незрозумілу позицію Міністерства охорони здоров'я України і його керівника Юрія Спіженка щодо використання іноземних цільових кредитів на закупівлю для потреб громадян життєво потрібних ліків. Підкреслюю, життєво необхідних. Щодо кредитів, то нагадаю: таких було два. Перший — 200 мільйонів марок з Федеративної Республіки Німеччина, другий — 40 мільйонів доларів від Європейського Співтовариства. Їх треба було використати лише під чітко визначену програму. В даному разі валюту виділили на підтримання сякого-такого нашого життя. Причому це єдиний вид кредитів, за які повинна розраховуватися держава. Але не забуваймо, що вона — не щось ефемерне, а ми з вами. Тож надалі, шановні співгромадяни, прошу сприймати суми, які називатиму, не відсторонено, а як такі, що їх у вигляді податків вже витрусили або ще витрусять з наших кишень. Можливо, вам полегшає на серці від усвідомлення, що ваші кревні грошики допоможуть врятувати життя комусь з рідних, близьких чи друзів, перетворившись на валюту, а потім у вкрай потрібні закордонні ліки? Якби ж то...

Впродовж минулих двох років науково-виробниче об'єднання «Укрфармація» уклало контракти з іноземними фірмами на придбання медикаментів. Три — з німецькими фірмами, два — з польськими. Перші фінансуються за рахунок кредиту ФРН, другі — ЄС. Окрім того, ще два — з індійськими фірмами «Торрент» і «Менон» — оплачує держава за клопотанням Міністерства охорони здоров'я.

Що ж внаслідок такого вболівання МОЗ України матимемо? А, наприклад, проносні та відхаркувальні засоби, препарати, що містять бджолину отруту. Лише «лактосаділу» в індійської фірми «Торрент» закуплено на 495 тисяч доларів (бажаючі можуть обрахувати, що це становить понад мільярд карбованців). Але ж аналогічні препарати випускають в Україні. А всього медикаментів, що не відносяться до категорії життєво необхідних, але їх включено до контрактів, фінансування яких визначено, набирається більш як на шість мільйонів доларів. При цьому лише за проносний засіб «лактосаділ» індійським фірмачам чомусь переплачено 219 тисяч доларів.

Міністерство охорони здоров'я пропонує два шляхи: від хвороби або від голоду. Третього не дано

Передбачено також закупити на 3,3 мільйона доларів ліків, яких достатньо виробляють в Україні. З чого б це така щедрість: нафту реалізуємо за демпінговими цінами, а ліки купуємо дорожче, ніж ті, в кого валюти й кури не клюють? Виходячи з цього, запитання «Що ж лежить в основі такого бізнесу?» — далеко не другорядне. Адже внаслідок встановлення різної ціни на одні й ті самі препарати від різних фармацевтичних фірм можлива переплата більше десяти мільйонів доларів, а за фінансованими контрактами, — 1,7 мільйона доларів. Водночас відомо, що в разі закупівлі великої оптової партії продукції фірма-виробник істотно знижує ціну. Але, напевне, це невигідно тим, хто «замовляє музику».

До речі, на неправильну тактику Міністерству охорони здоров'я щодо встановлення закупівельних цін на медикаменти вказала Комісія ЄС, аналізуючи контракти з польськими фірмами «Агрімекс» та «Ірмедік-Остеосинтез». Проте переплата за зазначеними контрактами залишилась і становить 2,6 мільйона доларів США. Дещо проливає світло на цю, здавалося б, незрозумілу позицію МОЗ, один досить пікантний факт. Річ у тому, що фірма «Ірмедік-Остеосинтез», з якою укладено контракт на 19,3 мільйона доларів, є польсько-українська. З українського боку співзасновником виступає республіканська асоціація «Остеосинтез», що діє на базі Київського науково-дослідного інституту ортопедії, засновником якої є те ж саме Міністерство охорони здоров'я. Отже, йому, а не якомусь там Європейському Співтовариству, видніше, з ким і які контракти укладати. Щоправда, грошики повертатимуть з державної кишені, а не з гаманців тих, хто, по суті, нас грабує. Як і у випадку укладення контракту з німецькою фірмою «Гермед». З нею є домовленість на знижку 2,9 відсотка від вартості ліків. На цю суму мають бути додатково закуплені медпрепарати. Однак які — лише Бог відає. Зате добре відомо, що замість продавця транспортні витрати буде оплачувати покупець. Тобто Україні доведеться двічі викладати гроші, бо перевезення має входити в загальну вартість товару.

Або ще один «фактик». У контракті на 72,3 мільйона дойчемарок із згаданою фірмою «Гермед» передбачено: продавець перераховує один відсоток від загальної вартості закупки покупцеві, що саме по собі є протиправне. Тобто на рахунок науково-виробничого об'єднання «Укрфармація» «накрапає» більш як 720 тисяч дойчемарок. Незрозуміло лише, на який чи чий, оскільки в контракті зазначено, що номер рахунку буде вказано додатково.

ЦЯ «МЕДАЛЬ» має ще один, так би мовити, бік. Закупівля на мільйони доларів у зарубіжних фірм медпрепаратів, що їх достатньо виробляє наша фармiндустрія, бумерангом б'є по останній. Адже вона не лише втрачає ринок збуту, а й будь-яке зацікавлення в розвитку. При цьому створюється враження, що саме Міністерство охорони здоров'я зацікавлене в цьому. Адже йому підпорядкований виробник, покупець, воно ж контролює і якість не лише медикаментів, а навіть нашого життя, оскільки незалежної медичної експертизи в нас немає. МОЗ є першою й останньою інстанцією, що вирішує, в чому істина. Забажаєте ви дізнатися про рівень медичної науки — звертайтеся в науково-дослідні інститути, керівників яких призначає міністр охорони здоров'я, освіти — приходьте в медичні вузи, ректори яких теж перебувають у повній залежності від міністерства, і так далі. Навіть шкідливість чи безпечність гербіцидів у сільському господарстві визначає структурний підрозділ Міністерства охорони здоров'я. І куратором тієї ж самої «Укрфармації», яка укладає контракти під керівництвом пана Круценка, є заступник міністра охорони здоров'я пан Мальцев. Одне слово, замкнене коло. А звідси — й закупівля на мільйони доларів та дойчемарок ліків, які не є вкрай необхідними. А скільки валюти осіло в кишенях різних посередників, лише підлеглим Юрія Спіженка відомо. Завдяки такому «бізнесу», ціни на ліки в аптеках не те що «кусаються», а «вбивають» наповал.

Зате контракти зовсім не передбачають цілий ряд життєво потрібних медикаментів. Зокрема для лікування захворювань крові, сучасних високоефективних антибіотиків, плазмозамінників та засобів для стимулювання пологів. Останні, за висновком спеціалістів, доконечно потрібні за умов негативного екологічного впливу на здоров'я населення України. Окрім того, передбачено закупівлю серцево-судинних і протипухлинних препаратів, засобів для наркозу, імуномодуляторів та багатьох інших медпрепаратів багато нижча від потреби. Якщо до всього цього додати, що за контрактами на 22,3 мільйона доларів буде закуплено ліків, які не дозволено застосовувати в Україні, то стане ясно, що скоро ми перетворимося на піддослідних кроликів та мишей для зарубіжних фірмачів з благословення нашого «рідного» Міністерства охорони здоров'я.

А взагалі втрати валюти на полегшення комусь, вибачте, «туалетних мук» були б значно менші, якби Міністерство охорони здоров'я ще рік тому не почало блокувати перевірку укладених контрактів. Лише нещодавно комісія валютно-кредитної ради Кабінету міністрів зуміла все-таки одержати первинні документи, до яких не змогла добратися постійна Комісія Верховної Ради України з питань охорони здоров'я. Втрачено не лише час, а й чимало валюти. Звичайно, шкода її. Але ще більше співчуття викликають люди, які так і не зможуть дочекатися життєво необхідних медпрепаратів, та лікарі, які, знаючи, як допомогти хворому, змушені від безсилля лише розводити руками.

Тому державний контроль на рівні Кабінету міністрів з питань закупівлі ліків за кордоном доконечно потрібний. Бо, коли людина, вистоявши в чергах, все-таки зможе купити хліба, то з аптеки вона часто повертається з порожніми руками або змушена вибирати, чому віддати перевагу — їжі чи медпрепаратам. Якими словами при цьому вона згадуватиме незалежність, Верховну Раду, Президента й уряд — догадатися неважко. І завдяки кому — теж, напевне, зрозуміло.

Василь ТУГЛУК,
парламентський оглядач.

Економіка

КАТАЛІЗАТОР

Сьогодні ми започатковуємо нову рубрику, в якій розповідатимемо про валюти світу. Як відомо, національна грошова одиниця — унікальний показник і каталізатор розвитку економіки будь-якої держави. Саме за зміною її курсу до інших валют економісти аналізують процеси, що відбуваються в суспільстві, прогнозують економічне майбутнє, радять, де шукати шляхів до процвітання.

Для підготовки оглядів ми використовуватимемо головним чином матеріали агентства REUTER, газет «FINANSIAL TIMES» та «THE WALL STREET JOURNAL». Періодичність подач залежатиме від важливості фінансових подій та їх впливу на світову економіку.

Ведучий рубрики
Андрій БОЄЧКО.

Лютий — місяць японський

Увесь лютий минув у фінансовому світі під знаком японської ієни. Її курс до долара досяг найвищого рівня за останні 50 років — 116:1. У березні спеціалісти прогнозували нове зростання (до рівня 110:1), та поки що цього не сталося. За останніми даними, що їх маємо від REUTER, курс ієни опустився на два пункти і становить сьогодні 118:1.

Ревальвація ієни вигідна США та країнам Європи, оскільки всі вони мають дефіцит торговельного балансу з Японією. Зокрема, лише в лютому це сальдо зросло на 5,3 мільярда доларів.

Для Токіо розквіт ієни означає скорочення експорту. На думку японських вчених, зростання курсу ієни, незважаючи на позитивне сальдо, призведе до падіння її купівельної спроможності та згортання ділової активності, тобто може спрацювати так зване правило бумеранга.

Марці готують перину

За прогнозами спеціалістів Дрезденбанку, розвиток економічної кон'юнктури в США нинішніми темпами спричинить падіння курсу марки щодо долара до кінця року на 10 пфенігів.

Протягом останніх місяців Бундесбанк продав мільярди доларів, щоб зупинити падіння марки й запобігти знеціненню валютних резервів ФРН. Все це робилося за рахунок коштів, що надійшли від інших членів ЄС як плата за кредити. Поки що ці заходи тримають курс марки на рівні 1,66:1; та це триватиме недовго.

ЄВС чекає втрат

Слідом за англійським фунтом з Європейської валютної системи може вийти іспанська песета: її курс впав до найнижчого рівня, передбаченого правилами європейського валютного механізму. Наближаються до цієї межі італійська ліра та португальське ескудо, але банки цих країн намагаються зупинити падіння валют, підвищуючи термінові кредити майже до 12 відсотків.

На думку спеціалістів, щоб збалансувати ситуацію в ЄВС, країнам Європи слід збільшити частку доларів у своїх валютних резервах, оскільки курс американської валюти в цьому році невпинно зростатиме.

Щодо фунта стерлінгів, то його повернення до єдиної валютної системи очікується лише в 1994 році.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям законів «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» і «Про вибори Президента Української РСР»

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів України:

I. У Законі України від 7 грудня 1990 року «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» в редакції від 26 березня 1992 року (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 28, ст. 378):

1. У статті 1:

у частині четвертій слова «шляхом референдуму» замінити словами «шляхом місцевого референдуму»;

доповнити статтю після частини п'ятої новою частиною такого змісту:

«Найменування або перейменування сіл, селищ, міст, районів, областей вирішуються виключно шляхом місцевого референдуму».

У зв'язку з цим частини шосту, сьому, восьму вважати відповідно частинами сьомою, восьмою, дев'ятою.

2. У статті 23:

у частині восьмій виключити слова «або за рішенням місцевого референдуму»;

доповнити статтю після частини восьмої новою частиною такого змісту:

«Питання про дострокове припинення повноважень голови Ради може бути винесене на місцевий референдум».

У зв'язку з цим частини дев'яту і десяту вважати відповідно частинами десятою і одинадцятою.

3. Статтю 54 викласти в такій редакції:

«Стаття 54. Місцевий референдум

Місцевий референдум проводиться в межах відповідної адміністративно - територіальної одиниці (області, району, міста, району в місті, селища, сільради) за рішенням відповідної Ради народних депутатів з питань, що належать до компетенції цієї Ради, та інших передбачених законом питань.

Рішення, прийняте місцевим референдумом, не потребує будь-якого затвердження державними органами і є обов'язковим для виконання відповідною Радою, місцевими органами державної виконавчої влади, підприємствами, організаціями і установами, громадянами, якщо воно не суперечить закону.

Порядок підготовки, призначення і проведення місцевого референдуму визначається Законом України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми».

II. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122; 1985 р., № 17, ст. 415, № 24, ст. 553, № 44, ст. 1056; 1986 р., № 15, ст. 326, № 27, ст. 539, № 52, ст. 1057; 1987 р., № 12, ст. 226, № 25, ст. ст. 453, 454, № 35, ст. 674, № 49, ст. 1009, № 50, ст. 1016; 1988 р., № 33, ст. 808, № 52, ст. 1184; 1989 р., № 19, ст. 182, № 22, ст. 236, № 49, ст. 673; 1990 р., № 5, ст. ст. 59, 60, № 12, ст. 194, № 18, ст. 278, № 20, ст. 313, № 22, ст. 367, № 34, ст. 501; 1991 р., № 7, ст. 45, № 8, ст. 56, № 11, ст. 106, № 39, ст. 514, № 40, ст. 527, № 45, ст. 600; 1992 р., № 5, ст. 40, № 32, ст. 457, № 35, ст. 511, № 39, ст. 570):

1. Доповнити Кодекс статтею 186^4 такого змісту:

«Стаття 186^4. Порушення законодавства про референдум

Публічні заклики або агітація за бойкотування референдуму, перешкоджання членам ініціативної групи у збиранні підписів громадян під вимогою про проведення референдуму, а так само будь-яка агітація в день проведення референдуму —

тягне за собою накладення штрафу від трьох до шести офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Видача членом дільничної комісії з референдуму бюлетеня для голосування за іншу особу —

тягне за собою накладення штрафу до п'яти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Втручання в роботу комісій з референдуму, що перешкоджає виконанню ними обов'язків, пов'язаних з підрахунком голосів або визначенням результатів референдуму,—

тягне за собою накладення штрафу від трьох до шести офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Статтю 186^2 викласти в такій редакції:

«Стаття 186^2. Порушення законодавства про вибори Президента України і народних депутатів

Публічні заклики або агітація за бойкотування виборів Президента України або народного депутата, опублікування або поширення іншим способом неправдивих відомостей про кандидата в Президенти України або депутати, а так само агітація за або проти кандидата в день виборів —

тягнуть за собою накладення штрафу від трьох до шести офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Видача членом дільничної виборчої комісії виборчого бюлетеня для голосування за іншу особу —

тягне за собою накладення штрафу до п'яти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Втручання в роботу виборчих комісій, що перешкоджає виконанню ними обов'язків, пов'язаних з реєстрацією кандидатів в Президенти України або депутати, підрахунком голосів чи визначенням результатів або підбиттям загальних підсумків виборів,—

тягне за собою накладення штрафу від трьох до шести офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати».

3. Статтю 221 після цифр «186^3» доповнити цифрами «186^4».

4. Частину першу статті 294 після цифр «186^2» доповнити цифрами «186^3, 186^4».

5. Абзац другий пункту 4 частини першої статті 255 після цифр «186^2» доповнити цифрами «186^4».

6. Частину другу статті 277 після цифр «186^2» доповнити цифрами «186^4».

III. У Кримінальному кодексі України:

1. Доповнити Кодекс статтею 129^1 такого змісту:

«Стаття 129^1. Порушення законодавства про референдум

Перешкоджання шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянином права брати участь у референдумі, вести агітацію до дня проведення референдуму —

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до десяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені членом комісії з референдуму або іншою службовою особою,—

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Підлог документів референдуму, приписка, завідомо неправильний підрахунок голосів, порушення таємниці голосування, вчинені членом комісії з референдуму або іншою службовою особою,—

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати».

2. Статті 127, 128 і 129 викласти в такій редакції:

«Стаття 127. Перешкоджання здійсненню виборчого права

Перешкоджання шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянином права обирати і бути обраним Президентом України чи народним депутатом, вести передвиборну агітацію —

карається позбавленням волі на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом до десяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Ті ж дії, вчинені членом виборчої комісії або іншою службовою особою,—

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 128. Підлог виборчих документів, приписка або неправильний підрахунок голосів

Підлог виборчих документів, приписка або завідомо неправильний підрахунок голосів, вчинені членом виборчої комісії або іншою службовою особою,—

караються позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати.

Стаття 129. Порушення таємниці голосування

Порушення таємниці голосування членом виборчої комісії або іншою службовою особою —

карається позбавленням волі на строк від одного року до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від семи до п'ятнадцяти офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати».

IV. У частині першій статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України цифри «127—134» замінити цифрами «127—129, 129^1, 130—134».

V. У Цивільному процесуальному кодексі України:

1. Доповнити Кодекс главою 30-Б такого змісту:

«Глава 30-Б
СКАРГИ НА ВІДМОВУ ЗАРЕЄСТРУВАТИ ПРЕТЕНДЕНТА КАНДИДАТОМ У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ ТА НА РІШЕННЯ ПРО ВИЗНАННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ НЕДІЙСНИМИ

Стаття 243^6. Підсудність справ по скаргах

Скарги на відмову Центральної виборчої комісії по виборах Президента України зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України, а також на рішення цієї ж комісії про визнання виборів Президента України недійсними розглядаються Верховним Судом України.

Стаття 243^7. Право на подання скарги

З скаргою на відмову зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України мають право звертатись до суду суб'єкти, які відповідно до закону його висунули, або претендент на кандидата в Президенти України.

Скаргу на рішення про визнання виборів Президента України недійсними вправі подати протягом місяця кандидат у Президенти України.

Стаття 243^8. Порядок судового розгляду скарги

Скарги на відмову зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України та на рішення про визнання виборів Президента України недійсними суд повинен розглянути у відкритому судовому засіданні не пізніше трьох днів, включаючи і день надходження скарги, якщо її було подано не пізніше дванадцятої години цього дня.

Стаття 243^9. Особи, які викликаються в судове засідання

У судове засідання для участі в розгляді скарги на відмову зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України обов'язково викликаються представник суб'єкта, який висунув претендента на кандидата в Президенти України, претендент на кандидата в Президенти України і представник Центральної виборчої комісії по виборах Президента України.

Для участі у розгляді скарги на рішення про визнання виборів Президента України недійсними викликаються кандидат у Президенти України і представник Центральної виборчої комісії по виборах Президента України.

Стаття 243^{10}. Рішення по скарзі

Встановивши, що відмова Центральної виборчої комісії по виборах Президента України зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України чи рішення цієї комісії про визнання виборів Президента України недійсними не відповідає вимогам Закону України «Про вибори Президента Української РСР», суд постановляє рішення про задоволення скарги.

Якщо оскаржуване рішення прийнято відповідно до зазначеного в частині першій цієї статті Закону, суд постановляє рішення про відмову в задоволенні скарги.

Рішення суду по скарзі є остаточним і оскарженню не підлягає.

Суд негайно видає копію рішення відповідно особам, переліченим у статті 243^9 цього Кодексу».

2. У частині першій статті 236:

пункт 1 доповнити словами «та в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі»;

доповнити частину пунктом 1^2 такого змісту:

«1^2) скарги на відмову зареєструвати претендента кандидатом у Президенти України та на рішення про визнання виборів Президента України недійсними».

3. Назву глави 30 доповнити словами «та в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі».

4. Статті 238 і 239 викласти в такій редакції:

«Стаття 238. Підсудність справ по скаргах

Скарги на відхилення дільничною виборчою комісією або дільничною комісією з референдуму заяв про неправильності в списках виборців чи в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі, подаються до районного (міського) народного суду за місцем розташування відповідної дільниці.

Стаття 239. Право і строк на подання скарги

Суди повинні приймати на розгляд як скарги осіб, які заявляють про те, що відповідна дільнична виборча комісія або дільнична комісія з референдуму, складаючи списки виборців чи списки громадян, які мають право брати участь у референдумі, допустила щодо них неправильності, так і скарги осіб, які заявляють, що до списку виборців, списку громадян, які мають право брати участь у референдумі, неправильно включена та чи інша особа, яка не має виборчого права чи права брати участь у референдумі, або не включена особа, яка його має.

Скарга може бути подана не пізніш як за п'ять днів до виборів або референдуму».

5. У статті 240:

у частині першій слова «комісія, яка подала списки виборців для загального ознайомлення» замінити словами «комісія чи дільнична комісія з референдуму, що подала для загального ознайомлення списки виборців чи списки громадян, які мають право брати участь у референдумі»;

частину другу після слів «дільничної виборчої комісії» доповнити словами «чи дільничної комісії з референдуму».

6. Статтю 241 після слів «в списках виборців» доповнити словами «чи в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі».

7. У статті 242:

частину першу доповнити словами «чи дільничної комісії з референдуму»;

частину другу після слів «до списку виборців» доповнити словами «чи до списку громадян, які мають право брати участь у референдумі».

8. У статті 243:

частину першу після слів «в списках виборців» доповнити словами «чи в списках громадян, які мають право брати участь у референдумі»;

частину другу доповнити словами «чи дільничній комісії з референдуму».

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
3 березня 1993 року.

Експрес-інформація

ПАТОВА СИТУАЦІЯ

склалася в спробах доправити гуманітарну допомогу до мусульманського міста Сребрениці, що в Боснії і Герцеговині. Начальник штабу сил ООН у Боснії повідомив, що не вдалося домовитися з боснійськими сербами про надходження до міста гуманітарного конвою ООН та евакуацію частини важкопоранених. Серби повторили вимогу, щоб командуючий силами ООН у Боснії і Герцеговині генерал Ф. Морійон залишив Сребреницю до того, як буде надано дозвіл на постачання туди допомоги.

ОБГОВОРИЛИ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Президент Франції Ф. Міттеран прибув учора до Москви з офіційним візитом. На його переговорах з Президентом Б. Єльциним, іншими офіційними особами Росії обговорювалася низка актуальних міжнародних проблем, в тому числі питання підвищення ефективності західної допомоги Російській Федерації.

ПРЕЗИДЕНТ БЕРЕ НА СЕБЕ ЩЕ ОДНУ МІСІЮ

Глава Американської держави Б. Клінтон дав зрозуміти, що готовий взяти безпосередню участь у врегулюванні близькосхідного конфлікту. Він заявив про це, виступаючи перед журналістами після переговорів з Прем'єр-міністром Ізраїлю І. Рабином. Ізраїльський лідер в свою чергу заявив, що його країна готова піти на компроміси у близькосхідному врегулюванні, але вони не повинні бути односторонніми.

ПІДПИСАНО ДОГОВІР

З одноденним офіційним візитом учора до Ашгабата прибув Президент Молдови М. Снєгур. Він здійснив цей візит до столиці Туркменистану на шляху до Індії. М. Снєгур і Президент Туркменистану С. Ніязов підписали договір про дружбу і співробітництво між двома державами, які мали до цього лише економічні зв'язки.

ООН ГОТУЄ МАСШТАБНУ ОПЕРАЦІЮ

План репатріації понад мільйона мозамбікських біженців, які рятувалися свого часу від громадянської війни і голоду в країні, оприлюднила Організація Об'єднаних Націй. Планована операція — одна з наймасштабніших із тих, що ООН проводила в Африці. Об'єднані Нації нададуть транспорт і сприятимуть організації переселення. Вони також виділили 30 мільйонів доларів на необхідні роботи в самому Мозамбіку. Перша хвиля репатріантів має повернутися на батьківщину в травні.

ПОТРІБНІ СПРИЯТЛИВІ УМОВИ

Перше засідання Президентської ради відбулося в Інгушетії. На ньому було розглянуто питання про вибори до парламенту республіки і про підготовку до осетино-інгуських переговорів, які розпочнуться у четвер у Кисловодську. Президентська рада вважає, що парламентські вибори мають відбутися. Однак їх проведення неможливе в умовах нестабільності ситуації в Інгушетії, відсутності чітких кордонів республіки і невирішеності проблем біженців.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ЧИ СПАЛА РУСАЛКА?

На зв'язку Варшава

У Республіці Польща відкривався кореспондентський пункт «Голосу України». Наш власний кореспондент Володимир ***САВЦОВ*** *передає з Варшави*

Польща першою з країн Східної Європи розпрощалася з невпинним спадом виробництва. Мало того, статистики твердять, що почалося його зростання. І не спонтанне, коли місяць на місяць не припадає, а стале, зафіксоване ще з весни минулого року. Поляки почали виробляти більше машин і електроніки, майже всіх енергоносіїв, металу і цементу, харчової продукції й ліків.

Товар, що тобі потрібен, є в магазині, біля вітрини якого ти зупинився, і в крамничці за рогом. Причому ціна значно різниться. Ну що ж, попобігай, пошукай, де дешевше. Але товар є на будь-який смак: польський, американський, бозна ще який. Воно й не дивно: сфера торгівлі та послуг ще на кінець минулого року майже повністю перейшла у приватну власність, вона охоплює 97 відсотків магазинів і відповідно понад 80 відсотків товарообігу.

Проте серйозні польські аналітики (так само, як і урядові структури) сьогодні далекі від оптимізму. Адже колишнього рівня виробництва ще не досягнуто, у деяких галузях експорту спостерігаються негаразди (наприкінці лютого «Газета виборча» присвятила цьому фактові статтю під саркастичним заголовком «Динамічний занепад»!), не все добре у сільському господарстві (та ж газета оцінила ситуацію так: «гірше, але дорожче»).

Звичайно, заклик уряду «затягнути паски» не міг сподобатися пересічному полякові. Тим більше, що гаслами справа не обмежилася. Перманентно втілюється у життя програма ліквідації неприбуткових підприємств, інші банкрутують самі, скорочуються витрати на соціальну сферу.

Певна частина трудящих відповідає апробацією «боротьби за свої права». Страйки не дають спокою Польщі. Останнім став лютневий страйк у Лодзі, в якому взяли участь понад 180 трудових колективів (зокрема, такі відомі, як «Віфама», «Фоніка», «Скодар»). З точки зору однієї частини польського суспільства — праві робітники, іншої — уряд. Мало того, ставлення до страйкового руху розколює навіть такий форпост трудящих у Польщі, як об'єднання незалежних профспілок «Солідарність».

Не обійшлося й без примітивного зубоскальства. Деякі засоби масової інформації, в тому числі й зарубіжні, поспішили назвати причиною такого становища «національний менталітет» пересічного поляка, що, мовляв, ніколи не був задоволений тим, як він живе, і завжди вважав, що гідний кращої долі. Однак численні опитування громадської думки і соціологічні дослідження (у Польщі відповідних фундацій не бракує) показують, що пересічний громадянин Речі Посполитої торік на третину зменшив витрати на одяг, урізав споживання м'ясних і молочних продуктів, зате розширив місце у своєму меню для дешевших — круп і макаронів.

Втім, і цього виявилося замало. Поляки — діловий і промітний народ. Тому, здається, вирішили відмовитися від платних комунальних служб. Зокрема, як з'ясувала газета «Кур'єр польські», кожна друга сім'я перейшла на самообслуговування у сфері перукарських послуг, 80 відсотків сімей власноручно ремонтують житло, 64 — самі себе обшивають. Безробіття загрожує сантехнікам: майже 70 відсотків сімей уже навчилися лагодити відповідне обладнання, не викликаючи спеціалістів. А щодо пралень, то й говорити нічого — туди забули дорогу дев'ять десятих польських сімей.

Звичайно, за таких умов найбільше страждають слабо захищені верстви населення, у першу чергу пенсіонери.

Журналісти з газети «Штандар млодих» підрахували, що менше, ніж витрачає на їжу польський пенсіонер, належить лише дітям дитячого садка або ясел. Зате злочинці у місцевих в'язницях харчуються, згідно з бюджетними асигнуваннями, значно краще, ніж старі, які чесно працювали все своє життя. Втім, сумно іронізує «Штандар млодих», пенсіонерам не варто прагнути потрапити до в'язниці, оскільки за такої обставини вони автоматично за законом втрачають три чверті пенсії.

У третьорозрядному кафе «Фамілійне» (що означає — «Сімейне») лічить останні злоті одинока пенсіонерка, а повз вікна кафе пролітають «мерседеси», «вольво» й «ауді» новітніх моделей. У сусідньому салоні виставлено вишукані вироби з золота. Через вулицю заклично відкрив блискучі двері фірмовий магазин «споживчих товарів» фірми «Пума». Життя тече. Ринкове, багатопланове, але — безупинне. У Польщі вже, здається, змирилися з думкою, що всім не може бути одночасно добре або погано. Як то кажуть, краще пізніше, ніж ніколи...

Життя породило новий вид бізнесу. Після прийняття закону про заборону абортів негайно з'явився туристичний маршрут на Калінінград. Ніхто не дивується, що ним зацікавилися, головним чином, жінки. Вартість послуги — 200 доларів США. Весело і сердито! Не спить мафія. Дійшло до того, що гангстери оголосили про грошову винагороду за голови керівників поліції, які займаються боротьбою з організованою злочинністю. Поряд з таким повідомленням газетні шпальти сповнені закликів не купувати аргентинські вина «Сол Гвіано», «Ель Падрано» та «Мансеро»: вони містять отруйний метиловий спирт. Здоров'ям вже встигли заплатити за довірливість наївні споживачі пральних порошків «Аріель» та «Візир», арабських прохолоджувальних напоїв, які містять шкідливі домішки. Невід'ємною рисою місцевого життя стали скандали, які час від часу вибухають з приводу аналізів жувальної гумки, солодощів, консервів, від результатів яких у санітарних служб волосся стає сторч. (До речі, знаючи, звідки беруться товари у величезної більшості наших комерційних кіосків, автор цих рядків хотів би, щоб читач запам'ятав назви, наведені вище.)

Такий він — калейдоскоп Речі Посполитої, таке воно — польське життя. А що то за життя без легенд? Польські колеги розповіли одну з них: коли очікується спокійна зима, варшавська Сирена — русалка з мечем, що височить понад Віслу, спокійно засинає до наступної весни. Чи спала вона цього разу? Звичайно, у самої Сирени не спитаєш. Але ми зійшлися на думці, що минулої зими русалка бачила тихі сни.

Статистика

І ТАМ НЕ З МЕДОМ

43 відсотки дітей, репатрійованих до Ізраїлю в 1991—1992 роках, живуть за межею бідності. Такі дані статистичного дослідження, проведеного сіоністським форумом. Аналогічний показник для корінного ізраїльського населення — 19 відсотків. Стосовно літніх людей отримано такі результати: за межею бідності знаходиться 41 відсоток іммігрантів і 16 відсотків корінних ізраїльтян.

Як заявив голова Сіоністського Форуму Натан Шаранський, 100 тисяч репатріантів (34 відсотки всієї імміграції останньої хвилі) перебувають у надзвичайно тяжкому матеріальному становищі.

Проблема працевлаштування для них і досі не розв'язана.

У цьому зв'язку Н. Шаранський надіслав голові уряду Ізраїлю Іцхаку Рабіну листа з вимогою вжити термінових заходів для полегшення скрутного положення нових репатріантів. «Я вимагаю, — пише він, — щоб уряд негайно обговорив шляхи радикального розв'язання проблеми абсорбції і забезпечив умови для репатріацїї в Ізраїль мільйона євреїв з республік колишнього Радянського Союзу».

Газета **«МААРІВ»** (Ізраїль).

Фотофакт

Військовий парад — видовище яскраве в будь-якій країні. А цей, що відбувся у столиці Непалу Катманду, цікавий ще й тим, що в ньому взяли участь представники легендарного племені гуркхів. Чоловіки у ньому ще з дитинства виховують як воїнів. Тому до повноліття вони стають уже справжніми професіоналами і наймаються у різні армії світу. Зокрема, за британську корону вони воювали ще за колоніальних часів. А сьогодні гуркхи служать у британському контингенті в Гонконзі.

Фото агентства ДПА.

Проекти і задуми

ЗНОВ ЗА ОКЕАНОМ...

Узбецько-англійський словник підготовлено до видання в лінгвістичному центрі американського штату Меріленд. Його склав лінгвістичний центр і відредагували спеціалісти головної редакції енциклопедії Узбекистану.

Професор економіки з Узбекистану Тухлієв перебував минулого року в Америці, де читав лекції у Вашингтонському та Колумбійському університетах. Ось йому американські спеціалісти й запропонували допрацювати рукопис словника. Можливо, це стане початком співробітництва між головною редакцією енциклопедії Узбекистану та лінгвістичним центром США. За раз йдеться про можливості випуску, знову ж таки в Америці, видання під назвою «Мусульманські святині Узбекистану», що розповідає про пам'ятки східної архітектури.

Зульфія **РАСУЛІ.**

Ташкент.

А як у них?

ХОРОШИЙ, АЛЕ КЛОПІТНИЙ «ОБОВ'ЯЗОК»

Під час виборної кампанії американці неодноразово бачили на екранах телевізорів тоді ще кандидата в Президенти Білла Клінтона, який здійснював ранкову пробіжку вулицями міста. Вже після переїзду до Білого дому він не зрадив цій звичці. Варто нагадати, що й попередники Б. Клінтона — Р. Рейган та Дж. Буш не забували про спорт.

Бігати вулицями Вашингтона Президентові «не дуже зручно». Річ у тім, що під час моціону його супроводжує автомобільний ескорт з охоронцями, засобами зв'язку тощо. Пересуваючись зі швидкістю черепахи, він, природно, гальмує дорожній рух. Та й взагалі, Службі безпеки охороняти Президента на вулиці завжди значно складніше. Тому біля Південної галявини Білого дому і розпочалося будівництво спеціальної доріжки. Вона буде близько 400 метрів завдовжки і матиме гумове покриття.

Цікаво, що Б. Клінтон відмовився фінансувати будівництво за рахунок скарбниці. Доріжку роблять на приватні пожертви. До речі, лідери Республіканської партії в сенаті під час однієї із зустрічей з Президентом подарували йому чек на 250 доларів, що мають піти на реалізацію згаданої мети. Як твердять американські журналісти, Б. Клінтон збентежився і спробував усе перевести на жарт.

Петро **ОЛЕКСИН.**

Коротко

● Цього року заплановано спільні військово-морські маневри всіх прибалтійських країн, повідомив на недавній прес-конференції міністр оборони Польщі Я. Онишкевич. Як стверджує кореспондент агенції ПАП, окрім Росії усі держави регіону висловили бажання взяти в них участь.

● У водах озера Онтаріо (Канада) плавають... гроші. Йдеться про окільцьованого лосося, спіймавши якого щасливий рибалка отримає від однієї з місцевих газет 100 тисяч доларів. Рибину окільцювали і випустили в озеро шість місяців тому. Але щоб отримати право на її вилов, треба придбати спеціальний квиток.

● Кожний третій італієць хоче бачити главою держави короля. За даними одного соціологічного опитування, 35 відсотків респондентів висловилися за повернення монархії. Це переважно особи від 18 до 29 років.

● Про те, що відбувається на кордоні Мозамбіку і Південно-Африканської Республіки, світ, зайнятий конфліктом у Югославії і голодом у Сомалі, взагалі, мабуть, і не здогадується. Тим часом тут розквітає торгівля «живим товаром». Декотрі з торгівців невільниками стверджують, що продали вже майже три тисячі їх. Прибутки легко обрахувати: ціна сучасного раба від 50 до 80 доларів. Жертви, а це в основному дівчата від 12 до 16 років, вивозяться до південно-африканських міст, де їх примушують займатися проституцією.

«АБИ ТИХО БУЛО Й СТРІХА НЕ ГОРІЛА»

Точка зору

Подальший розвиток ситуації в Білорусі багато в чому буде визначатися політикою Росії. У Мінську багато хто переконаний, що за «особливі» стосунки з Росією Білорусь продовжуватиме отримувати більш дешеву сировину. Але грудень минулого року, коли Росія значно підняла ціни на нафту і як результат подвоїлася білоруська інфляція, показує, що не можна будувати політику з розрахунку на обіцянки. Звичайно, в Білорусі вже ведуть підготовку до структурної перебудови економіки з тим щоб послабити вплив поставок російських енергоресурсів на білоруських товаровиробників. Але при цьому робиться це начебто про всяк випадок. Крім того, незважаючи на запевнення у тому, що ринкові перетворення в Білорусі будуть продовжуватися, в дійсності країна ще продовжує наполовину існувати за рахунок держзамовлень, половина цін регулюється державою. Уряд зберігає жорсткий адміністративний контроль за виробництвом. За рахунок цього, Білорусь досягла минулого року найнижчого у колишньому Союзі рівня дефіциту бюджету — 4,3 відсотка. Але злий жарт полягає в тому, що за умов жорсткого адміністративного регулювання, залежності від Росії і експорту звідти інфляційних процесів, а також в результаті того, що власного емісійного «джина» вже випущено з пляшки, так довго тривати не може.

Між іншим, у республіці вже йде мала приватизація, проведено перший приватизаційний аукціон. Є й перший промисловий гігант — Мінський мотовелозавод, яким буде володіти колектив. Але це поки що лише перші і досить скромні кроки. Уряд продовжує діяти, як у білоруському прислів'ї: «Аби тихо було й стріха не горіла». Прем'єр Кебич заявляє, що білоруси не звикли поспішати, і, перш ніж кинутися в ринок, треба все грунтовно обдумати. А німецькі спеціалісти роблять невтішний висновок: «Уряд Білорусі явно не бажає брати на себе відповідальність за наслідки — як політичні, так і господарські, що виникають у результаті перетворення планової економіки в ринкову, його спроба уникнути соціальної напруженості призводить до неминучих втрат громадського добробуту, оскільки в такий спосіб посилюється інфляція і уповільнюються необхідні структурні перетворення в економіці».

Перші особи білоруської держави цілком серйозно стверджують, що Захід буде надавати миролюбній країні, що ратифікувала договір СТАРТ-1 і навіть взяла на себе підвищені зобов'язання прискореними темпами позбавитися від своїх 72 ракет СС-25, всебічну й велику допомогу. Але до сих пір США пообіцяли Білорусі лише 8 мільйонів доларів — смішотворну суму, що не йде в жодне порівняння з витратами, пов'язаними з вивезенням і знищенням ракет. Білорусь отримала кредитів від Заходу загальною сумою не більш як 170 мільйонів доларів, більшість яких пішло на закупівлю зерна в США і на фінансування східнонімецьких підприємств, що постачають продукцію в Білорусь. Тобто власне білоруській економіці перепали крихти.

Отож, судячи з усього, якщо Білорусь не вживе негайних адекватних заходів до розвитку ситуації в своїй економіці, цю країну може чекати криза набагато більша, ніж та, що вразила Україну, де вже давно намагаються знайти власний вихід з енергетичної кризи і недавно почали запускати деякі ринкові механізми. Ось лише глибина розчарування і невдоволення в білоруському суспільстві буде відповідно у кілька разів сильніша і може спричинити справжні соціальні потрясіння, що їх зараз так боїться білоруська Рада міністрів.

Нові вибори парламенту і Президента Білорусі призначені на весну наступного року. За цей час ми в Україні зможемо, як у кіно, поспостерігати, чого досягне така близька нам країна, що обрала інший шлях розвитку, до якого, між іншим, і в нас закликає багато хто з політиків Східної та Південної України.

(Закінчення. Початок у номері за 16 березня)

Олександр ТКАЧЕНКО.

З «гарячих» точок

Абхази при підтримці Росії штурмують Сухумі

Учора вранці, виступаючи на засіданні парламенту, глава Республіки Грузія Едуард Шеварднадзе заявив, що російсько-грузинські відносини перейшли у відкритий конфлікт після того, як в ніч на 16 березня абхазька сторона при підтримці російських збройних сил почала штурм Сухумі.

Штурмові передував потужний артилерійський обстріл міста і грузинських бойових позицій. Водночас Сухумі було піддано бомбардуванню з повітря. Приблизно о 4 годині ранку абхазька сторона спробувала висадити десант з моря, неподалік від селища Гульрітш, за кілька кілометрів на схід від Сухумі. Однак сили берегової оборони грузинської армії зірвали цю спробу. Та в результаті масованої атаки, яка почалася після артпідготовки, силам абхазів, при підтримці російських військових, вдалося у двох місцях прорвати лінію фронту і форсувати річку Гумісту, що розділяє супротивні сторони, у районі сіл Шрома за 8 кілометрів на північний захід від Сухумі та Нижні Ешери — безпосередньо біля західної околиці міста. Таким чином підтвердилися дані грузинської розвідки, в котрих припускалося, що 15—18 березня очікується масований штурм Сухумі. Цю інформацію було отримано від перебіжчика — офіцера російської армії, спецназівця, що служив раніше в Анголі. За його словами, абхазька сторона останнім часом отримала 17 цистерн з пальним, кілька нових танків Т-72, до Гудаути прибули російські військові спеціалісти, щоб консультувати абхазькі загони. За словами перебіжчика, на боці абхазів виступають також бійці російського десантного батальйону, дислокованого в Нижніх Ешерах.

На передовій лінії фронту абхази мають кілька установок «Град», одну установку «Ураган», а також 12 артилерійських обслуг, десятьма з яких командують російські офіцери. Абхазькій стороні також обіцяна підтримка з повітря вночі.

Різке загострення ситуації змусило грузинського лідера зробити спеціальну заяву на засіданні парламенту, під час якого він оголосив передмобілізаційну готовність. Е. Шеварднадзе заявив, що негайно вилетить до Сухумі, де після ознайомлення з ситуацією на місці, можливо, оголосить загальну мобілізацію, і просив у парламенту та в місцевих органів влади підтримки в цьому питанні. Разом з тим він заявив, що у російського Президента та його оточення вистачить здорового глузду для того, щоб не принижувати престиж своєї країни в очах світової громадськості. За словами Е. Шеварднадзе, є також дані, що сьогодні вночі річку Псоу, на російсько-грузинському кордоні, контрольованому абхазами, перейшов великий ешелон військової техніки.

Довкола Сухумі концентрується величезна кількість важкого озброєння. «Після того, як я ознайомлюся з ситуацією на місці, буде ясно, як нам діяти, — сказав Е. Шеварднадзе. — Коли ми переконаємося, що місто втримати неможливо, ми зробимо те, що зобов'язаний зробити кожний грузин, — зі зброєю в руках станемо на захист своєї Батьківщини».

Бесік БАРАТЕЛІ.

Тбілісі.

Знахідки

Ще 4 тисячі років тому...

Фрагменти 24 мисливських пасток знайдено дослідниками Археологічного центру префектури японського міста Кіото. За допомогою таких ям ще 4 тисячі років тому, люди, які жили на території міста, полювали на диких кабанів. Японські археологи вважають таку знахідку унікальною.

Фото Кіодо — ІТАР—ТАРС.

Власкори повідомляють

Душанбе

ДАЧНИК МИМОВОЛІ

В ув'язненні на власній дачі провів майже 4 місяці мешканець Душанбе Леонід В.

— Сталося так, що я опинився в зоні бойових дій, у приміській ущелині, куди приїхав на суботу й неділю покопатися на городі. Коли ж надумав їхати, було пізно: дорогу заблокували військові,— розповів він після повернення додому.

Бензин у нього з машини злили, а акумулятор експропріювали. Вдячний долі, що самого не розстріляли, як це бувало з іншими заложниками.

Як вижив? Краще не згадувати. Сидів, як то кажуть, на підніжному кормі — харчувався тільки тим, що міг знайти на дачі чи поруч з нею.

Багато знайомих уже встигли його поховати. Чекала тільки дружина. Це вона зверталась і в міліцію, і до представників Народного Фронту, і до військових, просила знайти чоловіка, пояснювала, де він може бути. «Наводка» допомогла врешті-решт розшукати його одразу ж після звільнення ущелини. На порозі рідної домівки він з'явився якраз у день 8 березня.

— Худий, брудний... Ноги самі підкосились у мене, коли побачила його,— розповідає дружина «дачника».— На шостому десятку отаке витримати! Та голозне — залишився живий!

Юрій КУШКО.

Бішкек

КАДРИ І КРЕДИТИ

Урядова делегація Японії на чолі з заступником генерального директора управління економічного співробітництва Хідеакі Уеда побувала в Киргизстані.

Гості підтвердили наміри японського уряду надати цій середньоазіатській республіці безвідплатні кредити на суму 100 мільйонів доларів США. На першому етапі в рамках програми урядової допомоги Японія має намір перерахувати Киргизстану 12 мільйонів доларів на реалізацію трьох конкретних проектів: у сфері охорони здоров'я, народної освіти і зв'язку. Ще один з найважливіших напрямів, по якому розвивається співробітництво двох сторін, — підготовка за кордоном спеціалістів для республіки. Вони знадобляться вже для того, щоб грамотно розпорядитися наданими кредитами, оскільки останнім часом Киргизстан залишили чимало спеціалістів. Нестача кваліфікованих кадрів відчувається дедалі гостріше.

Євген ДЕНИСЕНКО.

У сусідів

УСІ ГУЛІ—ГОЛОВІ УРЯДУ

Прем'єр-міністр Латвії Іварс Годманіс став найнепопулярнішим політичним діячем країни. Згідно з результатами опитування громадської думки, діяльність голови уряду однаково негативно оцінюють як латиші, так і некорінні жителі республіки, позитивно поставилися до прем'єра лише 19 відсотків. Найавторитетнішим політиком у країні, згідно цього опитування, визнано керівника парламенту Анатолія Горбунова.

Надія ІВАНІВ.

Рига.

Актуальне інтерв'ю

ОБРАЗ КУЛЬТУРИ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Сьогодні проходить колегія Міністерства культури України. Напередодні ми звернулися до міністра Івана Дзюби з проханням розповісти, хоча б конспективно, про що йтиметься на цьому зібранні.

— Незвичайність колегії в тому, що вона розширена, в її роботі візьмуть участь представники творчих спілок і, звичайно, обласних управлінь культури. Йтиметься, як завжди, про підсумки роботи за минулий рік, перспективні напрями на майбутнє. Нині в міністерстві — реорганізація. Наприклад, недавно створено досить велику структурну одиницю — департамент кіно. Чому не управління, не відділ? Бо галузь кіно — могутня, велика, у неї своєрідні правила функціонування, що потребують особливих підходів... Одна з вад нашої системи культури полягає в тому, що досі фактично нема жодної установи, яка б займалася теоретичною, науковою розробкою, прогнозуванням. Тому зараз стоїмо перед необхідністю створення такого науково-дослідного інституту. Але на це потрібні час і кошти. Тимчасовий вихід із становища бачимо в організації експертно-аналітичної ради і відповідного посилення галузевих колегій.

— Іване Михайловичу, чи має якісь можливості в цьому плані наш Київський інститут культури?

— Це чисто навчальний заклад, він не готує культурологів, менеджерів, теоретиків. В основному інститут випускає кадри для культурно-освітньої роботи. Але це окрема тема для розмови.

— Перехід до нової системи управління вимагає, очевидно, і адекватної реакції в обласних, районних підрозділах. Чи всі готові до цього?

— Бачите, всі бажають самостійності, самоврядування, централізація всім набридла. Та коли доходить до діла, коли треба на місцях приймати серйозні рішення, брати відповідальність на себе, то все знову повертається до міністерства. Будемо переходити до децентралізації управління культурою — в міру формування її нової соціальної та економічної інфраструктури, розвитку фондів тощо. При тому міністерство повинно мати більший вплив на вирішення кадрових питань у нижчих ланках, на формування рівня естетики життя.

А взагалі, питання взаємин міністерства і обласних та районних підрозділів ще нерозроблене. Я б не сказав, що тут мають місце якась конфронтація чи непорозуміння. Але ця сфера потребує чітко відрегульованих нормативно-правових актів. Ми працюємо над їх розробкою, зокрема, і тих, що стосуються фінансово-економічної політики в галузі культури, контролю за вивезенням культурно-мистецьких цінностей тощо. Необхідно також прийняти закон про інтелектуальну власність — час для цього вже настав.

— Культура завжди страждала від нестатків у матеріально-технічній сфері. Які тут справи тепер?

— Великі проблеми залишаються, їх вирішення забирає багато часу, моральних сил. Шкода, що так відбувається. Бо є проблеми творчого порядку, а вони почасти у зв'язку з цим відходять на другий план. І якщо тільки до матеріального зведеться наша розмова на колегії, то буде втрачено сенс її проведення. Важливо обмінятися думками про можливості роботи в тих умовах, які маємо. Треба максимально і раціонально використовувати те, що є. Зменшити витрати на необов'язкові заходи — поїздки, наради, фестивалі тощо. Намагаємося культурно-мистецькі акції проводити в областях, де є більші можливості для цього. Відбуваються вони там, до речі, з успіхом. Кращі колективи запрошуємо до Києва, щоб був вихід і на республіканську аудиторію. Шукаємо кошти у процвітаючих підприємств, колгоспів, хоч таких і небагато. Залучаємо спонсорів. А далі треба думати про створення таких структур у сфері культури, які б теж давали відповідний прибуток. У світі є великий інтерес до нашої культури, і це не тільки матеріальне питання — нам треба утверджувати образ України...

— Гадаю, ширше висвітлення проблем культури ми зможемо дати після завершення роботи колегії.

— Так, тим більше, що всі чи майже всі прийдуть і з пропозиціями, і вже з певним досвідом роботи за нових, ринкових умов.

Розмову вела
Людмила БАРАНЕВИЧ.

Пісню ту візьму собі на спомин...

«ТИ ПРИЗНАЙСЯ МЕНІ...»

Почалися обласні відбіркові змагання першого Міжнародного конкурсу молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка

Добрий заспів зробили львів'яни. У Палаці культури учнівської молоді вирувало справжнє пісенне свято. 28 конкурсантів, без перебільшення, складали іспит на мистецьку зрілість... Зрозуміло, хвилювалися, особливо під час виконання творів Володимира Івасюка. І не біда, що повторювались улюблені пісні славнозвісного композитора, що молоді нерідко копіювали відомих виконавців. Немало ж учасників конкурсної програми виходили на сцену з чимось своїм, індивідуальним, непідробним.

Компетентному журі на чолі з народним артистом України, відомим композитором Мирославом Скориком було серед кого вибрати трьох переможців обласного туру, як було передбачено умовами конкурсу. Але Всеукраїнський оргкомітет запропонував львів'янам обрати п'ятьох виконавців для зонального конкурсу. Отже, до Тернополя поїдуть: студентка другого курсу вокального відділення Львівського музичного училища імені Станіслава Людкевича Сніжана Грачова, солістка творчої майстерні «Дубль два» Тетяна Ланівська, студентка Львівського вищого музичного інституту імені Миколи Лисенка Руслана Лижичко, студентка четвертого курсу відділення хорового диригування Львівського музичного училища імені Станіслава Людкевича Наталя Пилип'юк і артистка Львівського академічного драматичного театру імені Марії Заньковецької Богдана Павлишин. Дівчата мають добру професійну школу, тож сподіватимемося, що незабаром їх знатиме вся Україна. Відзначимо, що на Львівщині є гідний резерв наступних конкурсів імені Володимира Івасюка. Вельми перспективно виглядають Наталя Ярема, Оля Максимова, дует сестер Нілі і Лілі Бабкевич, Богдан Кожушко... А коли на концерті лауреатів і гостей зовсім юна Олеся

Хромейчук разом з народним артистом України Василем Зінкевичем заспівали «Червону руту», переповнений зал стоячи вшанував пам'ять Володимира Івасюка. І важко було втамувати сльози...

Принагідно хочу подякувати членам оргкомітету Міжнародного конкурсу: відомому письменнику Михайлові Григоровичу Івасюку та народному артисту України Василю Зінкевичу, котрий через транспортні проблеми довго добирався з Луцька на Львів, але так багато зробив для того, щоб конкурс пройшов на високому рівні. Навіть з власної ініціативи взявся за оформлення сцени — і зробив це прекрасно: одинокий чорний рояль, живі квіти пам'яті і такий знайомий портрет Володі...

Вдячні слова висловлюємо й обласній держадміністрації, зокрема представнику Президента України в Львівській області панові Давимуці, клубу творчої молоді імені Володимира Івасюка, редакції газети «Молода Галичина», відомим композиторам Мирославу Скорику, Віктору Камінському, Віктору Морозову, поетам, які плідно співпрацювали з Івасюком — Богданові Стельмаху і Ростиславу Братуню, журналісту Максимові Міщенку... Сподіваємось, що вони допомагатимуть нам у проведенні цьогорічного і наступних міжнародних конкурсів імені Володимира Івасюка.

А співакам з інших областей, які бажають узяти участь у фестивалі, нагадуємо: цими днями проходять обласні відбіркові тури. Радимо звертатися до обласних управлінь культури, обласних комітетів у справах молоді, обласних відділень Асоціації діячів естрадного мистецтва України. Або ж до Всеукраїнського оргкомітету за адресою: Київ-196, площа Лесі Українки,1, Комісія Верховної Ради України у справах молоді. Телефон: 296-86-11.

Відрадно, що добрі звістки про серйозну підготовку до конкурсу надходять з Донецька, Запоріжжя, Одеси, Луцька, Луганська, Херсона, Івано-Франківська, Чернівців, Кіровограда...

А зональні тури пройдуть: 3-4 квітня у Запоріжжі, 10-11 квітня в Одесі, 24-25 квітня у Києві та 1-2 травня у Тернополі.

Тож поквапся, молоді таланти, аби потім не жалкувати за втраченим шансом.

Чекаємо підтримки і від спонсорів, адже справа наша перспективна і взаємовигідна. Уже варто відзначити, що виявили національну свідомість меценати з відомих фірм «Червона рута», «Торговий дім» з Києва, «Каскад» з Коломиї, банки «Аваль» та «Інко», спільне українсько-французьке підприємство «Орама», Фонд міжнародного молодіжного співробітництва...

Отож, хто підтримує нашу ідею зробити Чернівці українським Сан-Ремо, приєднуйтеся! До речі, конкурс імені Володимира Івасюка — це лише початок великої програми підвищення рівня української естради до міжнародних стандартів.

Богдан БІЛЕЙЧУК,
заступник голови оргкомітету, директор конкурсу.

На знімках: усі вони виступлять на зональному турі в Тернополі — Тетяна Ланівська (вгорі), Богдана Павлишин і Наталя Пилип'юк (зліва направо).

Фото Володимира ДУБАСА.

«П'ЯТА КОЛОНА» у письменницькій шерензі

Письменницького люду на Луганщині негусто. Якщо взяти усіх докупи і вишикувати у шеренгу, то на коротеньку вистачить. І ось тобі маєш — з'явилась у цій шерензі ціла колона, й одразу п'ята.

Справа ось у чім: чотири луганських літератори з числа російськомовних, автори поетичних збірок, випущених за власний рахунок, після кількаденних мандрів повернулися додому з новісінькими письменницькими посвідченнями не звідкись, а з Москви. Тепер на Луганщині є не лише члени Спілки письменників України, а й Міжнародного співтовариства письменницьких спілок, головою якого став Тимур Пулатов. До цього співтовариства вступили письменницькі організації більш як 40 союзних та автономних республік колишнього Союзу.

А от якраз Україна та її сусідка Білорусь до нього так і не приєдналися.

Чотири луганчанина за таке визнання їх Москвою приступили до реєстрації Луганської філії МСПС, до якого передбачено залучати й літераторів з Донецької області.

Що з усього цього може бути, сказати важко. Виникає ряд запитань. Зокрема, наскільки законна «данная инициатива Москвы»? До МСПС, приміром, приймали тільки колективних членів — письменницькі організації. Індивідуальний прийом у письменники не вівся. Регіональних філій не створено навіть у тій же Росії, а от широким жестом зробили виняток для Донбасу.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК,
журналіст.

Луганськ.

Армія

Генерали помиляються — у майорів чуби тріщать

Були собі у військовій частині повітряних сил, яка базується поблизу Стрия на Львівщині, 23 бойові бомбардувальники ТУ-16. Потужні й надійні, як і вся наша бойова техніка. Але відлітали вони своє у небесних просторах і востаннє прокотилися їхні колеса по злітній смузі. Списали. Все, як і належить, з візами експертів та військових спеціалістів. Що робити далі з літаками, які всуціль виготовлені із сплавів різноманітних кольорових металів? Дивне запитання. Навіть в часи війни на нього знаходили відповідь, а тепер — і поготів. Що тут довго думати? А Комерційний центр при Міністерстві оборони України для чого створено?

І уклав Комерційний центр угоду, про яку я вам далі й розповім.

Першим про укладення цієї угоди почав «клопотатися» командир армійської групи далекої авіації генерал-майор М.Башкиров. Наполегливо, з розмахом, по-генеральськи він зумів переконати заступника начальника Головного штабу Збройних Сил України генерал-лейтенанта Г.Живицю в доцільності укладення Комерційним центром при МО України угоди з київським малим підприємством «Аспер» про утилізацію 400 тонн брухту (яким мали стати розрізані на частини списані бомбардувальники), запевнюючи, що тільки «Аспер» зможе вміло розпорядитися такою величезною кількістю кольорових металів.

Нині ми вже не дізнаємося, до яких аргументів вдався генерал-майор, схиляючи на свій бік генерал-лейтенанта. Але можемо припустити, що аргументи Башкирова були вагомі. Настільки вагомі, що генерал-лейтенант Живиця забув навіть про те, що кількома місяцями раніше він брав участь у розробці відомчого наказу, котрий забороняв, власне, такі угоди, згідно з якими метал реалізується без рознарядок «Вторчормету».

Один з пунктів майбутньої угоди передбачав перерахування одержаних від реалізації кольорового металобрухту коштів на пайовий рахунок Міністерства оборони України з метою подальшого фінансування житлового будівництва в гарнізонах далекої авіації.

Можливо, цей на перший погляд безкорисливий намір, а може, якийсь інший аргумент Башкирова фатально вплинули на генерал-лейтенанта Живицю. Цього точно не встановимо. Але факт залишається фактом. «Зламався» генерал-лейтенант. Порушив відомчий наказ, дав дозвіл на укладення угоди. 1 липня минулого року під текстом угоди поставили свої підписи повноважні особи: від Комерційного центру при МО України — Г.Кузнецов, від малого підприємства «Аспер» — його керівник В.Мартем'янов.

Чинною угодою одну тонну кольорового металу було оцінено у 2550 карбованців. А далі, шановний читачу, сторони, що уклали угоду, пропонують нам з вами хоч і нецікаву, але показову задачу... для 2-го класу середньої школи. Загальна вартість 400 тонн брухту за передбаченою заздалегідь ціною становить мільйон 20 тисяч карбованців. З точки зору нинішніх цін на житло пункт угоди, який передбачає «перерахування одержаних коштів... з метою фінансування житлового будівництва в гарнізонах далекої авіації», звучить — щоб не образити високі сторони — надзвичайно оптимістично. Розуміємо, що офіцери, які роками чекають на житло, втрачаючи надію в умовах наших економічних «експериментів», подякували б і за це. Але скільки квартир коштують 23 списані бомбардувальники?

Таке запитання поставили перед експертами співробітники головного відділу військової контррозвідки управління Служби безпеки України по Львівській області. Експерти — люди незалежні і (на відміну від співробітників Комерційного центру при МО України) під генералами не ходять. Отже з'ясовано, що одна тонна брухту кольорових металів на біржах оцінюється по-різному, але аж ніяк не дешевше від однієї тисячі доларів США. Уявіть собі, читачу, який подарунок отримував «Аспер» в разі реалізації такої недолугої з боку Комерційного центру при МО України угоди! Перевівши 400 тисяч доларів США (реальну вартість брухту) в наші «купонавці», навіть за офіційним курсом Національного банку України, матимемо обсяг збитків, яких завдали б Україні за умови остаточної реалізації угоди.

Відповідну інформацію контррозвідка подала військовому прокурору ПрикВО. Триває перевірка.

Начальник управління капітального будівництва і розквартирування військ Міністерства оборони України генерал-лейтенант Рудковський надіслав на адресу пробивного генерал-майора Башкирова та командування авіагарнізону в Стрию вказівку про анулювання угоди. Все, здавалось би, нормалізувалося, справедливість і здоровий глузд взяли гору (щоправда, не без допомоги військової контррозвідки), але й тут не обійшлося без несподіванок. У тексті вказівки генерал-лейтенант Рудковський винуватцем правопорушення називає... командира військової частини в Стрию, де базувалися бомбардувальники, майора Губанова.

— ...?

Не будьте наївними, читачу! Ви що, справді вважали, що винними визнають Башкирова, Живицю чи Комерційний центр при МО України, який має у своєму штаті юристів, котрі повинні оцінювати всі угоди з точки зору відповідності чинному законодавству та внутрішнім відомчим вказівкам і наказам? Та де там — всі вони далече-енько, аж у Києві. А біля списаних бомбардувальників хто? Майор Губанов! Ось він і буде винен... Дарма, що до угоди був не причетний... Дарма, що до її укладення, може, й на очі оте «Аспер» не бачив і навіть гадки не мав, що воно є на світі. Хай знає, як по 23 літаки одразу списувати!

Для тих, хто знову нічого не зрозумів, пояснюємо популярно: генерали спочатку «помиляються», потім «гніваються», а в майорів чуби тріщать. І будуть тріщати! Аж доки не навчаться бомбардувальники списувати!

На час припинення угоди МП «Аспер» розрізало на брухт 8 із 23 бомбардувальників. Половину брухту (54 тонни) «Аспер» встиг вивезти.

Цікаво, як збирається реалізувати «Аспер» ці 54 тонни? Невже продасть їх українським ливарням за нашими українськими цінами? Це було б несподівано, патріотично і гоноровo. А зрештою, комерція є комерція. І це особиста справа «Аспера».

Передбачаємо, майже чуємо навздогін ще одне, останнє, запитання від найприскіпливішого шукача правди:

— А як повелися б у Сполучених Штатах навіть з найпопулярнішим генералом Пентагону, якби підловили його на сприянні такій угоді?

Нехай воно залишиться без відповіді.

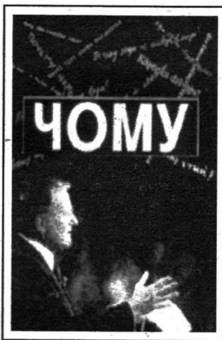
Ігор ПАРАЩАК,
співробітник прес-групи управління СБ України по Львівській області.

Релігія

СЛОВО ПРО БОГА — ЧЕРЕЗ КОСМОС

«Місць не вистачало, трибуни були переповнені, глядачі штовхалися у проходах, стояли пліч-о-пліч. Деякі не могли стримати сліз, коли з трибун один за одним нескінченним потоком йшли люди, щоб публічно покаятись перед Господом... Немає нічого красномовнішого від цих слів...»

Так писала наша і закордонна преса про проповіді, які торік провів на московському стадіоні «Олімпійський» всесвітньовідомий християнський проповідник Біллі Грейм. Що й казати, росіянам поталанило чути слово про Бога з уст людини, яка загалом зібрала понад стомільйонну аудиторію слухачів у восьмидесяти п'яти країнах світу. Лише тоді у Москві навернулося до Бога понад сорок тисяч людей.

На жаль, побувати у златоглавому Києві відомому проповідникові не випало. Та ось у нашому місті з'явилися сотні яскравих рекламних плакатів і тисячі так званих «Чомучок» із таємничим зображенням Біллі Грейма та інформацією про те, що впродовж трьох днів 19–21 березня у Палаці спорту можна буде з допомогою супутникового зв'язку почути його слово. У ці дні в німецькому місті Ессені Біллі Грейм виголошуватиме свої знамениті проповіді, які транслюватимуться на 55 країн Європи й Азії, у тому числі й на Україну.

Докладніше розповісти про це я попросив одного з координаторів місії «Відродження-93» за участю Біллі Грейма відомого у Києві релігійного діяча **Володимира Кунця**.

— Ми організовуємо цю трансляцію для того, щоб духовно спраглі наші земляки почули слово Боже, заклик прийти не до якоїсь конкретної церкви, а до спасіння через віру в Ісуса Христа.

Днями до Києва прибули американські фахівці, які встановлюють у Палаці спорту потужну апаратуру з тим, щоб люди, які з 19 по 21 березня приходитимуть туди, змогли побачити на екрані дійство, яке відбувається в Ессені (Німеччина).

Десь о 18 годині 30 хвилині розпочне спів християнський хор з Києва, потім буде трансляція власне півторагодинної проповіді Біллі Грейма, в ході якої кияни та гості столиці зможуть за закликом проповідника публічно покаятися перед Господом, отримати релігійну літературу.

На жаль, незважаючи на старання адміністрації Палацу спорту, не всіх бажаючих він зможе вмістити в ці дні. Але більшого приміщення у Києві поки що немає.

Та хочу заспокоїти, насамперед, тих, хто збирається до Києва, — проповідь Біллі Грейма з Ессена транслюватиму у ці дні ще на шість українських міст: Вінницю, Рівне, Львів, Харків, Дніпропетровськ, Одесу. Крім того, у місії є можливість показати цю проповідь у відеозапису в багатьох інших містах України. За довідками можна звертатися за телефоном у Києві 294-98-87.

Анатолій БЕНЬ.

Соціальний зріз

З чого починається вітчизна?

Великий поголос і різнобій думок викликав на Тернопільщині вчинок дітей-сиріт, які на запрошення лютеранської організації «Думки про віру» поїхали на оздоровлення до Америки. Всі вони відмовилися повернутися додому. Одні вбачають в цьому відродження яничарства, інші, навпаки, вважають, що дітям там буде краще. І в побутовому плані, і з точки зору медичного обслуговування. Тим паче, що багатьох з цих дітей в Америці збираються всиновити.

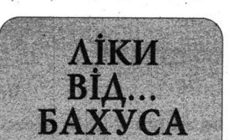
Нещодавно на Тернопільщину прибув пастор Ярослав Шеп, який привіз чотирьох хлопчиків з цієї групи. Як не гірко це усвідомлювати, але діти просяться назад, за океан.

—Краще буде, коли діти виростуть, вивчаться у нас, і тоді нехай повертаються. Якщо захочуть, звичайно, — вважає заокеанський пастор.

Без сумніву, за океаном сироти побачили більше принад, ніж у нашому вітчизняному дитячому будинку. І, мабуть, для них це справді щастя, що їх сирітська доля закінчується у багатій Америці. Але ж навіть ця могутня країна не забере від нас усіх знедолених. Невже їм залишається інше «щастя»: «щастя» бідувати на своїй землі?

«Інтелект».

Медицина

Акціонерне товариство «Шабо» (в недалекому минулому — радгосп-завод), що в Білгород-Дністровському районі, віднині стає виробником і постачальником не тільки чудових сухих та десертних марочних вин, а й високоефективного лікувального препарату «Аммівіт». Його вже виготовлено і розфасовано близько 15 тонн, тобто 6 тисяч лікувальних доз. Відправляють «Аммівіт» здебільшого за офіційними замовленнями медичних закладів України, держав СНД.

«Аммівіт» (назву свою цей харчовий концентрат одержав від початкових літер слів «амінокислоти», «мікроелементи» і «вітаміни») пробивав собі дорогу досить довго, як це нерідко бувало в колишньому СРСР. Ще в 1977 році спосіб його одержання було захищено авторським свідоцтвом, в дослідах і на практиці було доведено цілющу силу препарату, та налагодити масовий випуск ніяк не вдавалося. Патенти на винахід придбали фірми США, ФРН, Франції, Італії, Іспанії, а радянські чиновники все ще «апробували» та «узгоджували» (по суті ж, вставляли палиці в колеса). Директор «Шабо» кандидат сільськогосподарських наук Володимир Каштель змушений був дати притулок у себе на підприємстві москвичці, доктору біологічних наук Катерині Одинцовій, одному із винахідників «Аммівіту», аби довести таки справу до кінця.

Кілька років виробляли харчовий вітамінний концентрат «Аммівіт» невеличкими партіями. Медики дедалі більше переконувалися, що препарат, одержуваний з винних дріжджів, дуже багато що «може». Насамперед, сприяє успішному лікуванню більш як десятка серйозних хвороб: серцево-судинних, шлунково-кишкових, печінкових, захворювань крові та інших. Про це — десятки офіційних свідчень не лише медиків-практиків, а й солідних науково-дослідних установ.

І тепер ось, нарешті, — перші великі партії «Аммівіту». Наявне устаткування, правда, аж ніяк не задовольняє авторів препарату. Вони мріють про той день, коли зможуть встановити в спеціальному цеху найсучасніші центрифуги, вакуум-апарати, фасувальні машини, аби, налагодивши серійне промислове виробництво «Аммівіту», повною мірою задовольнити потреби в ньому не тільки медичних закладів, хворих, а й тих здорових людей, які хочуть попередити захворювання. Адже «Аммівіт» і це «може» — він є досить ефективним профілактичним препаратом.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

UKRAINIAN - GERMAN JOINT VENTURE «TDS»

THINKING DEVICES SYSTEMS

СОВМЕСТНОЕ УКРАИНСКО-ГЕРМАНСКОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ «TDS»

представляет

ВЫСТАВОЧНО-КОММЕРЧЕСКИЙ ЦЕНТР НА ЛЬВОВСКОЙ ПЛОЩАДИ

1. На выставке «TDS — ЭКСПО» Вы можете заказать и приобрести:

ПЕРСОНАЛЬНЫЕ КОМПЬЮТЕРЫ

Поставка со склада в г. Киеве

Базовая конфигурация		Цена в USD
PC286-20	2MB, SVGA monitor, Mini Tower, keyboard. FDD:1,2MB HDD: 40MB, VGA 256K	766
PC386SX-33	2MB,SVGA monitor, Mini Tower, keyboard, FDD:1,2MB; NDD:80MB, VGA 512K	886
PC386DX-40	4MB, SYGA monitor, Mini Tower, keyboard, FDD: 1,2MB; 1,44MB, HDD: 120MB; VGA 512K	1149
PC486DX-50	16MB, SVGA monitor, Midi Tower, keyboard, FDD:1,2MB; 1,44MB, HDD:210MB,VGA 1MB	2490

Контрактовая поставка

Базовая конфигурация		Цена в USD
PC286-20	1MB, SYGA monitor, Mini Towór, keyboard, FDD:1,2MB, NDD:40MB,VGA 256K	656
PC386SX-33	2MB,SVGA monitor, Mini Tower, keyboard, FDD: 1,2MB8 1,44MB, HDD:80MB,VGA 512K.	836
PC386DX-40	4MB, SVGA monitor, Mini Tower, keyboard, FDD: 1,2MB; 1,44MB, HDD: 120 MB, VGA 512K.	1030
PC486DX-50	16MB, SVGA monitor, Midi Tower, keyboard, FDD: 1,2MB; 1,44MB, HDD: 210MB, VGA 1MB	2234

Возможно изменение конфигурации в соответствии с пожеланием заказчика. Сервисный центр предприятия осуществляет гарантийное обслуживание компьютеров, а также выполняет работы по расширению памяти, замене системных плат и винчестеров.
Компьютерным фирмам, ремонтным и сервисным организациям поставляем комплектующие блоки, платы и отдельные электронные компоненты.

АУДИО- И ВИДЕОТЕХНИКУ ПРОИЗВОДСТВА ВЕДУЩИХ ЭЛЕКТРОННЫХ ФИРМ ЯПОНИИ

Телевизоры.

JVC C-14T1(14")	$ 350
ORION 14J(14")	$ 290
JVC C-21T1(21")	$ 510

Видеомагнитофоны.

JVC HR-DX20A	$ 330

Магнитолы.

PANASONIC RX-FS410	$ 60
SONY 140 SII	$ 45
SHARP 279 Z	$ 80
NATIONAL RX-M50	$ 55
SHARP 237 Z	$ 91
JVC W 150	$ 120
SHARP WF-A50 Z	$ 91

Аппаратура реализуется в розницу, оптовые партии поставляются по контрактам.

СОВРЕМЕННУЮ ОФИСНУЮ МЕБЕЛЬ ИЗ ЯПОНИИ

Столы офисные.

ST-1200 Table	$ 160
ST-1500 Table	$ 185
TDK-48 Table	$ 175
TDK-60 Table	$ 245
TCT-40 Computer table	$ 245

Тумбы к столам офисным.

THP-3D Handing pedestal	$ 185

Шкафы офисные.

TDC-16 2-Door cupboard	$ 280
TSC-40 Low cabinet	$ 245

Кресло офисное.

S-914GA Chair	$ 140
S-910GA Chair	$ 175
S-910GA Chair	$ 110

Предлагаемая мебель отвечает самым строгим требованиям дизайна и комфорта. При ее создании использованы самые последние достижения в области эргономики и технической эстетики.
Мебель поставляется со склада в г. Киеве. Возможны контрактовые поставки.

ОПЛАТА В СКВ И ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВАЛЮТЕ УКРАИНЫ. ЗАКУПКУ ЭЛЕКТРОННОЙ ТЕХНИКИ И ОФИСНОЙ МЕБЕЛИ МОЖНО ОПЛАТИТЬ И В РОССИЙСКИХ РУБЛЯХ НА КОРРЕСПОНДЕНТСКИЙ СЧЕТ В МОСКВЕ. В ВЫСТАВОЧНО-КОММЕРЧЕСКОМ ЦЕНТРЕ РАБОТАЕТ КРЕДИТНО-ФИНАНСОВАЯ ГРУППА «БЕРЛИН-ИНВЕСТ», КОТОРАЯ ОСУЩЕСТВЛЯЕТ БАНКОВСКИЕ ОПЕРАЦИИ В ИНТЕРЕСАХ ПРЕДПРИЯТИЙ И ОРГАНИЗАЦИЙ УКРАИНЫ.

Выставочно-коммерческий центр работает ежедневно с 9.00 до 18.00 (кроме выходных) по адресу: г. Киев, Львовская площадь, Дом художника, 4-й экспозиционный этаж.

Телефоны: выставка «TDS – ЭКСПО» (044) 212-0546, 212-0311, кредитно-финансовая группа: (044) 212-0882, 212-0483.

НАДЕЖНОСТЬ И КАЧЕСТВО

Рабочие станции i486/50, Hauppauge™ 4860™
Сетевые комплексы под ключ, на базе Novell NetWare™ v.3.11,2.20
Многотерминальные системы на базе ОС SCO Open Desktop™ 2.0
Системы автоматизированного проектирования, планшетные и рулонные плоттеры
Профессиональные издательские системы: сканеры HP ScanJet IIc,
принтеры HP LaserJet 4, мониторы 17" 19", руссифицированная версия Aldus PageMaker™ v.4.0

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ ДЛЯ ВАШИХ ЗАДАЧ

wescom

310046, Харьков, ул.Пожарского 2/10
Тел.(0572) 94-76-01, 95-96-74, 93-40-75, 94-16-58
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM,Inc. производит поставку и установку оборудования для телецентров и студий, систем кабельного телевидения, студий компьютерной анимации

ДО ВІДОМА КОМЕРЦІЙНИХ СТРУКТУР, ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

Новостворена виробничо-комерційна фірма «Київміськнафтопродукт» пропонує ділове співробітництво у галузі поставок і реалізації нафтопродуктів, зрідженого газу до Києва на взаємовигідних умовах.

Фірма має 57 АЗС, 2 АГНС, 10 пунктів технічного обслуговування автомобілів, два магазини «Розфасовані нафтопродукти» і 9 пересувних АЗС.

Надаватися послуги підприємствам, організаціям, населенню будуть після укладання відповідних договорів про спільну діяльність.

Довідки за тел.: 559-56-77, 559-50-72.

До уваги керівників спільних підприємств, приватних та іноземних фірм!

Українська Федерація профспілкових організацій СП має можливість зареєструвати вас як страховика.

Пам'ятайте, що сплата внесків до Фонду соціального страхування — обов'язок усіх підприємств та організацій в Україні.

Панове! Не випробуйте долю!

Не прирікайте колектив і себе особисто до сплати пені та штрафів.

Як страховик ви можете зареєструватися в будь-якому профспілковому органі або безпосередньо у відділенні дирекції Фонду соціального страхування.

Але тільки в нашій Федерації ви отримаєте комплект документів, інструкцій та матеріалів, необхідних для діяльності спільних підприємств та іноземних фірм.

Звертайтеся, ми до ваших послуг!
252034, м. Київ, вул. Рейтерська, 19,
Українська Федерація профспілкових організацій спільних підприємств.
Тел.: 228-53-06, 228-34-06.

ФІРМА **МіКАБ** ЛТД

УВАЗІ керівників промислових підприємств України

ТОВАРНИЙ РИНОК КИЄВА — ВАШ УСПІХ!

Купимо або приймемо для реалізації вироблені вами товари. Доставка у Київ, збереження, реклама та швидка реалізація — наша турбота.

Телефони у Києві (044) 553-99-63, 553-07-31, 553-26-35.

Українська Біржа Нерухомості

Телефони в Києві:
224-55-81;
224-82-36;
224-14-98;
224-21-59.

Факс:
(044) 224-43-20;
(044) 224-18-80.

Наша адреса:
252030, Київ,
вул. Володимирська, 57.

ГРОШІ РОБЛЯТЬ ГРОШІ

Панове!
Вас вітає постійно діючий Аукціон Кредитних Ресурсів!

Аукціон кредитних ресурсів Української біржі нерухомості "Кристина" зробить з ваших грошей

ВЕЛИКІ ГРОШІ !

Панове! Ми щомісячно продаємо кредитні ресурси своїх клієнтів на суму не менше

1 000 000 000 (мільярда!)

карбованців, а в найближчий час збираємося її подвоїти.

Панове кредитори!
Маємо честь звітувати вам:
середня ставка за кредит на сьогодні перебільшила 190% за рік! Це -- не межа!
Сьогодні вже мова йде про 210% і більше.

Ми, як і раніше, гарантуємо кредиторам довіру найнадійніших банків України та нашу турботу про їх гроші, як про свої власні.

Покупцям кредитів гарантуємо юридичну бездоганність, конфіденційність та надійність усіх фінансових операцій.

Робіть ваші заявки, панове! Для вас ми працюємо без вихідних.

Щасти вам, панове!

Потоваришували козаки з ковбоями

Одразу попереджаю прихильників відомої мультсерії про козаків, яку так майстерно творять на Київській студії науково-популярних фільмів, що це стрічка, але не мультик. Це зовсім серйозний фільм. Події відбуваються у вісімнадцятому сторіччі. Спершу ковбої і українські лицарі ворогують, потім миряться і, об'єднавшись, долають спільно третю — темну силу.

От на якій території доля могла звести наших предків із заокеанськими суперменами, про це відомий голівудський кіноактор, режисер і продюсер Боб Уолл так і не розповів.

— Нехай цей момент найбільше заінтригує глядачів майбутнього кінотвору,— сказав американський гість.

Чому саме мова зайшла про цей фільм? Просто київські журналісти запитали Боба Уолла: чим він займається тепер.

— Насамперед я менеджер по нерухомості відомого багатьом кіноактора, спортсмена і мого близького друга Чака Норріса. З ним разом працюємо й на кіновиві. От і про ковбоїв з козаками зніматимемо фільм.

Кілька слів про нашого співрозмовника і про те, чому він до стольного Києва завітав.

Боб Уолл, якому виповнилося 52 роки, народився в місті Сан-Хосе (штат Каліфорнія). Він чемпіон світу з карате серед професіоналів в сезонах 1969 — 1971 років. Разом із легендарним актором і спортсменом Брюсом Лі Боб Уолл знімався в кінофільмах, які популярні в усіх куточках планети: «Поява Дракона», «Повернення Дракона», «Смертельна гра». В Україну приїхав на запрошення Всеукраїнської ради кік-боксинга, яку очолює його друг Андрій Чистов, і Комерційно-консультативного центру «Славутич» (президент Богдан Губський).

З паном Уоллом вдалося поговорити наодинці, і навіть випити по келиху шампанського. Хоча наш гість серед друзів тютюну і алкоголю не значиться.

— Ви охоче зголосилися відвідати Україну і матч зірок Євразії та світу з кікбоксингу?

— Побачити нову незнайому країну дуже хотілося. Єдине, що мене трохи стримувало... боязкість літати.

— Ну, в цьому ви не оригінальні. Чимало чоловіків і, зокрема відомих спортсменів, піднімаються по трапу, мов сходинками на плаху. Гаразд, а що взагалі у вас викликає найбільшу відразу?

— Наступ на людство наркоманії, особливо на його юну частину. Тому дуже щасливий, що мої доньки, яким 16 і 19 років, в цьому плані дуже стійкі.

— І що ж їм допомагає триматися?

— Заняття бойовими єдиноборствами. У нашій родині завдяки цьому захопленню дуже спокійна атмосфера. Врахуйте й той факт, що моя дружина, з якою любо живемо ось уже 29 років, — сіцілійка...

— Кіно, мабуть, ваше життя, як і карате, інші види єдиноборств. Але, можливо, щось у кіножитті вас не влаштовувало?

— Знаєте, трохи пригнічувало те, що, як правило, мені діставалися негативні ролі. Мій друг Чак Норріс на екрані — завжди посланець добра, а я — гвалтував жінок, грабував, знущався і... завжди гинув від доброї руки.

— Ви згадали про Чака Норріса. І він мав приїхати до Києва, але ми його не побачили. Чому?

— Справді, Чак збирався до України. Але його терміново викликали на зйомки нового серіалу про поліцейських Техасу. Гадаю, що після моїх розповідей про Київ, Норріс обов'язково приїде до вас на якийсь турнір.

— А ви гадаєте, що у зустрічей кікбоксерів України та США є перспективи?

— А чому б і ні? Цей вид спорту, який буде в найближчі роки, як на мене, найпопулярнішим у світі, полюбляють в обох країнах. За Сполучені Штати я завжди був спокійним, а от тепер на власні очі побачив грандіозне свято кікбоксингу, влаштоване українським товариством «Славутич» у Палаці спорту Києва. То була подія світового рівня. Повірте мені, це не традиційні слова подяки чемного гостя. Справді, я дістав величезну насолоду. За це дуже дякую Андрієві Чистову, Богданові Губському та численним іншим панам, які доклали зусиль до всього цього.

— Цікаво, а ви самі змогли б ще взяти участь у подібних змаганнях?

— П'ятдесят, звісно, — не двадцять. Але почуваюся відмінно. До речі, останнім часом разом з Чаком Норрісом велику увагу приділяємо заняттям джиу-джитсу. А взагалі, займатися єдиноборствами плануй до... 100 років...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

МАТЧІ В БЕРЕЗНІ

Першість країни з футболу серед команд першої ліги. Друге коло.

23 тур. 27 березня, субота. «Артанія» (Очаків) — «Темп» (Шепетівка), СК «Одеса» — «Кристал» (Чортків), «Металург» (Нікополь) — «Шахтар» (Павлоград), «Евіс» (Миколаїв) — «Поліграфтехніка» (Олександрія), «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Хімік» (Северодонецьк), «Приладист» (Мукачеве) — «Сталь» (Алчевськ), «Динамо-2» (Київ) — «Нафтовик» (Охтирка), «Рось» (Біла Церква) — «Ворскла» (Полтава), «Поділля» (Хмельницький) — «Закарпаття» (Ужгород), «Нива» (Вінниця) — «Скала» (Стрий).

30 березня, вівторок. «Автомобіліст» (Суми) — «Десна» (Чернігів), СК «Одеса» — «Темп», «Артанія» — «Кристал», «Евіс» — «Шахтар», «Металург» — «Поліграфтехніка», «Прикарпаття» — «Сталь», «Приладист» — «Хімік», «Рось» — «Нафтовик», «Динамо-2» — «Ворскла», «Нива» — «Закарпаття», «Поділля» — «Скала».

Легка атлетика

«ЗОЛОТО», ТА ЩЕ Й З РЕКОРДОМ

У Торонто (Канада) проходив зимовий чемпіонат світу. Звідти надійшло приємне повідомлення: киянка Інесса Кравець виборола золоту медаль у потрійному стрибку, та ще й з рекордним (для приміщень) у світі результатом — 14 м 47 см.

Фігурне катання

НА УКРАЇНСЬКІЙ НОТІ

Нова чемпіонка світу з фігурного катання Оксана Баюл родом з Дніпропетровська, але тренується у відомому одеському центрі в Галини Змієвської та Валентина Ніколаєва.

— Як же сприйняла цей успіх 16-річна спортсменка?

— У мене ще немає відчуття, що я на вершині, — сказала чемпіонка. — Можливо, воно з'явиться пізніше.

— Що допомогло тобі перемогти?

— Мої тренери, праця і, напевно, Бог — виходячи на лід, я перехрестилась.

— А що більше важить — технічний бік катання чи артистичність?

— І те, й друге.

— Чи маєте намір спробувати себе у парному катанні?

— Я ще не все довела в одиночному.

...Отже, світовий чемпіонат фігуристів у Празі завершився на українській ноті в буквальному розумінні цього слова. Так вийшло, що канадська спортсменка, яка виступала останньою, використала в своїй програмі українські народні мелодії, а потім під склепінням «Спортхолле» прозвучав Гімн України на честь Оксани Баюл. Поруч неї стояли — Сурія Бонал (Франція) і китаянка Лі Чен.

Людмила ВЛАСЮК.
Прага.

Хокей

ЛИШЕ РЕЗУЛЬТАТИ

Чемпіонат світу з хокею. Група С. Любляна ПАР — Угорщина — 2:20, Казахстан — Іспанія — 14:0, Австралія — Словенія — 2:15, Угорщина — Казахстан — 1:7, Іспанія — Словенія — 0:12, Австралія — ПАР — 9:3, Латвія — Бельгія — 26:3, КНДР — Ізраїль — 14:2, Корея — Ізраїль — 8:5, КНДР — Латвія — 1:0, Україна — КНДР — 15:2.

Телебачення

ЧЕТВЕР 18 березня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 П. Абрахам. «Бал у «Савойї». Вистава Одеського театру музичної комедії.
10.15 Ретрокінозал. Худ. фільм «Чарівна ніч».
11.05 Всеукраїнський конкурс хорових колективів ім. М. Леонтовича.
11.40 Шкільний екран. 6 кл. Музика. Опера. С. Гулак-Артемовський.
12.10 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Нас з'єднала музика.
16.50 Освітній канал. Фізико-математична школа. До вступу у ФМШ. Золоті ворота.
17.50 «З кінокамерою по Європі». Наук.-поп. фільм «Історія курорту «Маріанське-Лазне».
18.20 «Слов'янське коло». Сторінки фольклорного фестивалю. Частина 2.
19.00 УТН.
19.20 Право. Телерадіоканал.
20.15 Українське барокко.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Молодіжна студія «Гарт».
22.35 В. Гавел. «Аудієнція». Вистава театру «Сузір'я».
0.05 УТН.
0.15 Яблуко спокуси.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільми.
8.45 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія» (Мексика).
9.30 У світі тварин (з сурдоперекладом).
10.10 ...До шістнадцяти і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Футбол. Ліга чемпіонів
12.55 Прем'єра худ. телефіль «Що буде, те буде». 2 серія.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Лікар Айболить». Мультфільм. 7 серія.
15.25 «Солістка Великого Леокадія Масленникова». Фільм-концерт.
16.20 ...До шістнадцяти і старші.
17.00 Новини.
17.25 «Червоний квадрат». «Нижегородський експеримент. Один сімох не чекає». Передача 3.
17.50 Погода.
17.55 Мультфільм.
18.05 Азбука власника.
18.15 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія» (Мексика).
19.00 Російський світ.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Прем'єра худ. телефільму «Мудрість вигадки».
22.45 Музична мозаїка.
23.00 Новини.
23.25 Можливе все.
23.55 Фехтування. Кубок св
0.25 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

7.55 Студія «Нота бене».
7.25 Час ділових людей.
8.35 Дозвілля. Птахи поряд з нами.
8.50 Футбол. 1/4 фіналу Кубка володарів кубків. «Спартак» (Москва) — «Фейєноорд» (Роттердам).
10.30 Маскарад-салат
11.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 144 серія.
11.50 Портрет з «Фантастичною симфонією».
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Ностальгійні посиденьки.
13,55 Телетеатр Росії. А. Ніколаї. «Метелик, метелик...».
15.10 Людина діла.
15.40 Там-там-новини.
15.55 Мульти-пульти.
16.05 ТрансРосефір. Згасла зірка?
16.35 Економічна програма.
17.05 М-трест.
17.20 Опозиція.
18.00 На сьомій сесії Верховної Ради України.
19.05 Київська панорама.
19.25 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 145 серія.
20.15 На сьомій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.55 Мультфільми.
14.10 Худ. фільм «Бівні».
19.40 Мультфільми.
19.55 Худ. фільм «Дівчата».
21.35 Прем'єра програми «Шлях вгору».
22.00 Худ. фільм «Людина із Ріо».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, завідуючий відділом гуманітарних проблем; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 814907

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311049.